

ŠTATISTIKA V SÚVISLOSTIACH

Hlavné trendy
populačného vývoja v SR
a ich medzinárodné
porovnanie

DEMOGRAFIA
A SOCIÁLNA ŠTATISTIKA
december 2015

**ŠTATISTIKA
V SÚVISLOSTIACH**

**Hlavné trendy
populačného vývoja v SR
a ich medzinárodné
porovnanie**

DEMOGRAFIA
A SOCIÁLNA ŠTATISTIKA
december 2015

Autori publikácie

Zuzana Podmanická (ed.)

René Drinka

Neonila Foltánová

Mária Katerinková

Michaela Nováková

Grafická úprava obálky

Klára Smutná

Štatistický úrad Slovenskej republiky

Sekcia sociálnych štatistík a demografie

Odbor štatistiky obyvateľstva

Miletičova 3

824 67 Bratislava 26

Kód publikácie: 024515

Číslo: 900 – 0095/2015

December 2015

Informačný servis

Telefón: 02 / 50 23 63 39

02 / 50 23 63 35

E-mail: info@statistics.sk

www.statistics.sk

ISBN 978-80-8121-429-5 (online)

ISBN 978-80-8121-462-2 (tlačené vydanie)

Rozmnožovanie obsahu tejto publikácie, ako aj jednotlivých jej častí v pôvodnej alebo upravenej podobe na komerčné účely, je možné len s písomným súhlasom Štatistického úradu SR. Údaje, ktoré sú obsahom tejto publikácie, možno použiť len s uvedením zdroja.

Obsah

Úvod.....	5
1. Stav a prírastky obyvateľstva	6
2. Demografické procesy.....	11
2.1 Sobášnosť	11
2.2 Rozvodovosť	14
2.3 Plodnosť a pôrodnosť	16
2.4 Potratovosť	20
2.5 Úmrtnosť	22
2.6 Sťahovanie.....	25
3. Demografické štruktúry	30
3.1 Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia	30
3.2 Štruktúra obyvateľstva podľa veku	31
Záver	34
Literatúra a zdroje dát	35

Skratky a symboly

EÚ – Európska únia

SR – Slovenská republika

ŠÚ SR – Štatistický úrad Slovenskej republiky

OSN – Organizácia spojených národov

UNECE (United Nations Economic Commission for Europe) – Ekonomická komisia pre Európu

BE – Belgicko,

BG – Bulharsko

CZ – Česká republika

DK – Dánsko

DE – Nemecko

EE – Estónsko

IE – Írsko

GR – Grécko

ES – Španielsko

ER – Francúzsko

HR – Chorvátsko

IT – Taliansko

CY – Cyprus

LV – Lotyšsko

LT – Litva

LU – Luxembursko

HU – Maďarsko

MT – Malta

NL – Holandsko

AT – Rakúsko

PL – Poľsko

PT – Portugalsko

RO – Rumunsko

SI – Slovinsko

SK – Slovensko

FI – Fínsko

SE – Švédsko

GB – Spojené kráľovstvo

. údaj nie je k dispozícii

x zápis nie je možný z logických dôvodov

* iný zdroj údajov ako Eurostat

Úvod

Publikácia sa zameriava na hlavné trendy populačného vývoja v Slovenskej republike a jeho porovnanie s krajinami súčasnej, t. j. 28-člennej Európskej únie.

Hoci predchádzajúce časti série „Hlavné trendy populačného vývoja v SR“ a „Hlavné trendy populačného vývoja v regiónoch SR“ zachytávajú desaťročný vývoj (2005 – 2014), v prípade tejto, poslednej, časti série „Hlavné trendy populačného vývoja v SR a ich medzinárodné porovnanie“ je vývoj charakterizovaný do roku 2013 kvôli nedostupnosti aktuálnejších údajov.

Publikácia sa zaoberá demografickými procesmi (pôrodnosť, plodnosť, úmrtnosť, sobášnosť, rozvodovosť, potratovosť, migrácia) a základnými demografickými štruktúrami (podľa pohlavia a veku).

Textovú časť publikácie dopĺňajú tabuľky, grafy a mapy. Tabuľky obsahujú dáta za všetky roky v sledovanom období (2005 – 2013), grafy zobrazujú dostupný aktuálny rok alebo porovnávajú údaje za hraničné roky 2005 a 2013. Mapy zobrazujú stav v roku 2013 na úrovni členských štátov Európskej únie. V prípade absencie dát za rok 2013 sú použité dáta z roku 2012.

Zdrojom údajov v publikácii, ak nie je uvedené inak, je Eurostat¹. Chýbajúce dáta boli doplnené z publikácie Demographic Yearbook, z databáz Štatistických úradov štátov Spojeného kráľovstva a z databáz OSN (UNECE). Dáta za Slovenskú republiku sú z databáz Štatistického úradu Slovenskej republiky.

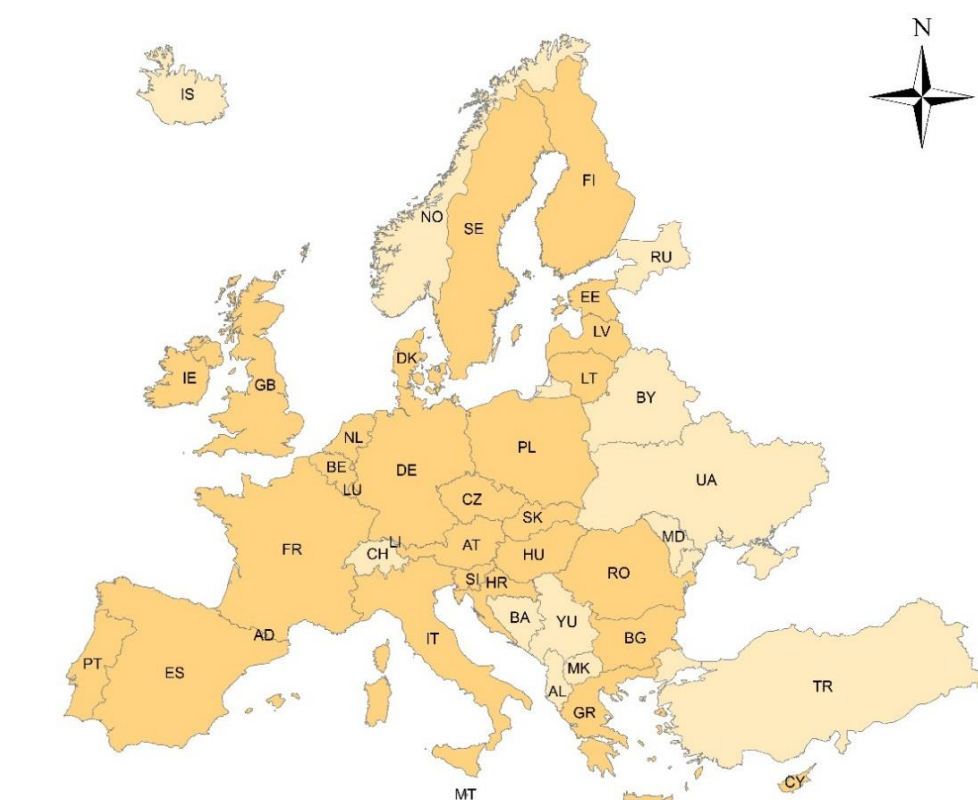
¹ Eurostat je Štatistický úrad Európskeho spoločenstva.

1. Stav a prírastky obyvateľstva

K 31. 12. 2013 bol počet obyvateľov Európskej únie 506,8 milióna.

Podiel obyvateľov Slovenska predstavuje 1,1 % z počtu obyvateľov EÚ

M1.1 Členské štáty Európskej únie k 1. 1. 2013

Krajina

- EÚ 28
- nie sú členmi EÚ 28

Skratky štátov a rok vstupu do EÚ		
AT - Rakúsko, 1995	FI - Fínsko, 1995	LU - Luxembursko, 1958
BE - Belgicko, 1958	FR - Francúzsko, 1958	LV - Lotyšsko, 2004
BG - Bulharsko, 2007	GB - Spojené kráľovstvo, 1973	MT - Malta, 2004
CY - Cyprus, 2004	GR - Grécko, 1981	NL - Holandsko, 1958
CZ - Česká republika, 2004	HR - Chorvátsko, 2013	PL - Poľsko, 2004
DE - Nemecko, 1958	HU - Maďarsko, 2004	PT - Portugalsko, 1986
DK - Dánsko, 1973	IE - Írsko, 1973	RO - Rumunsko, 2007
EE - Estónsko, 2004	IT - Taliansko, 1958	SE - Švédsko, 1995
ES - Španielsko, 1986	LT - Litva, 2004	SI - Slovinsko, 2004
		SK - Slovensko, 2004

0 500 1 000
km

Spracoval: Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2015
Zdroj: © ESRI

Podľa odhadu² Eurostatu mala k 31. 12. 2013 Európska únia takmer 507 miliónov obyvateľov.

Najľudnatejšími štátmi EÚ sú Nemecko (80,8 mil., t. j. 15,9 % obyvateľstva EÚ), Francúzsko (65,8 mil., t. j. 13,0 % obyvateľstva EÚ), Spojené kráľovstvo (64,3 mil., t. j. 12,7 % obyvateľstva EÚ) a Taliansko (60,8 mil., t. j. 12,0 % obyvateľstva EÚ). Obyvateľstvo týchto krajín tvorilo v roku 2013 viac ako polovicu (53,6 %) z celkového počtu obyvateľov Európskej únie.

Najmenej obyvateľov malo Luxembursko (0,5 mil., t. j. 0,1 % obyvateľstva EÚ) a Malta (0,4 mil., t. j. 0,1 % obyvateľstva EÚ). Obyvateľstvo Slovenska (5,4 mil.) predstavovalo 1,1 % z počtu obyvateľov Európskej únie.

T1.1 Počet obyvateľov krajín EÚ, 2005 – 2013

Územie	Počet obyvateľov k 31.12. (v miliónoch)								
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Európska únia (EÚ 28)	496,437	498,301	500,297	502,090	503,171	504,494	504,060	505,127	506,881
Belgicko	10,511	10,585	10,667	10,753	10,840	11,001	11,095	11,162	11,204
Bulharsko	7,629	7,573	7,518	7,467	7,422	7,369	7,327	7,285	7,246
Česká republika	10,224	10,254	10,343	10,426	10,462	10,487	10,505	10,516	10,512
Dánsko	5,427	5,447	5,476	5,511	5,535	5,561	5,581	5,603	5,617
Nemecko	82,438	82,315	82,218	82,002	81,802	81,752	80,328	80,524	80,767
Estónsko	1,351	1,343	1,338	1,336	1,333	1,330	1,325	1,320	1,316
Írsko	4,208	4,340	4,458	4,521	4,549	4,571	4,583	4,591	4,606
Grécko	11,005	11,036	11,061	11,095	11,119	11,123	11,086	11,004	10,927
Španielsko	44,010	44,785	45,669	46,239	46,487	46,667	46,818	46,728	46,512
Francúzsko	63,230	63,645	64,007	64,350	64,659	64,979	65,277	65,561	65,836
Chorvátsko	4,312	4,314	4,312	4,310	4,303	4,290	4,276	4,262	4,247
Taliansko	58,064	58,224	58,653	59,001	59,190	59,365	59,394	59,685	60,783
Cyprus	0,744	0,758	0,776	0,797	0,819	0,840	0,862	0,866	0,858
Lotyšsko	2,228	2,209	2,192	2,163	2,121	2,075	2,045	2,024	2,001
Litva	3,290	3,250	3,213	3,184	3,142	3,053	3,004	2,972	2,943
Luxembursko	0,469	0,476	0,484	0,494	0,502	0,512	0,525	0,537	0,550
Maďarsko	10,077	10,066	10,045	10,031	10,014	9,986	9,932	9,909	9,877
Malta	0,405	0,406	0,408	0,411	0,414	0,415	0,418	0,421	0,425
Holandsko	16,334	16,358	16,405	16,486	16,575	16,656	16,730	16,780	16,829
Rakúsko	8,254	8,283	8,308	8,335	8,352	8,375	8,408	8,452	8,507
Poľsko	38,157	38,125	38,116	38,136	38,023	38,063	38,064	38,063	38,018
Portugalsko	10,512	10,533	10,553	10,563	10,573	10,573	10,542	10,487	10,427
Rumunsko	21,257	21,131	20,635	20,440	20,295	20,199	20,096	20,020	19,947
Slovinsko	2,003	2,010	2,010	2,032	2,047	2,050	2,055	2,059	2,061
Slovensko	5,373	5,373	5,376	5,382	5,390	5,392	5,404	5,411	5,416
Fínsko	5,256	5,277	5,300	5,326	5,351	5,375	5,401	5,427	5,451
Švédsko	9,048	9,113	9,183	9,256	9,341	9,416	9,483	9,556	9,645
Spojené kráľovstvo	60,620	61,073	61,572	62,042	62,510	63,023	63,495	63,905	64,351

Index rastu počtu obyvateľov v krajinách EÚ medzi rokmi 2005 a 2013 ukazuje zvyšovanie počtu obyvateľov v 17-tich krajinách. Počet obyvateľov sa zvýšil najmä v krajinách západnej a severnej Európy. Najväčší nárast za sledované obdobie

² Niektoré členské štáty poskytli za národnú populáciu pre rok 2013 zatiaľ len predbežné dáta alebo odhady.

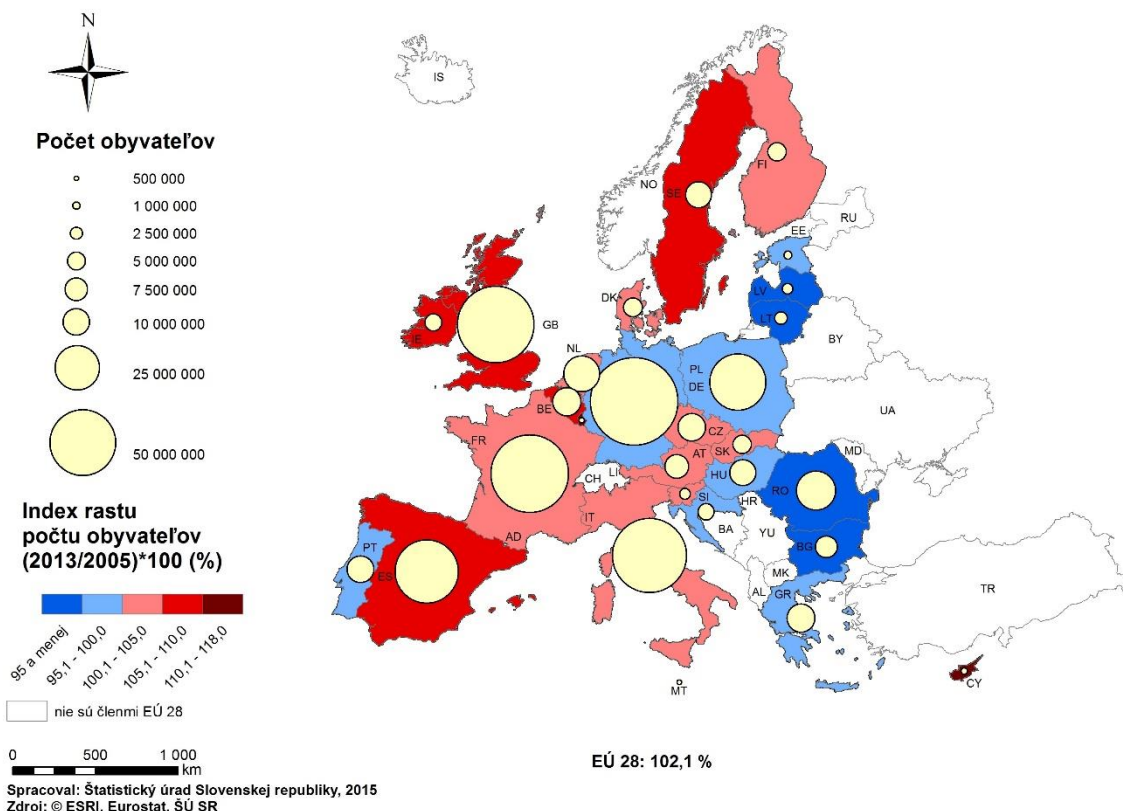
1. Stav a prírastky obyvateľstva

zaznamenalo Luxembursko (o 17,2 %) a Cyprus (o 15,3 %). Slovenská populácia taktiež početne vzrástla, i keď relatívne nepatrne, o 0,8 %.

Väčšina krajín s úbytkom obyvateľstva je v strednej a východnej časti Európskej únie.

Najväčší pokles obyvateľstva (o viac ako 10 %) pozorujeme v pobaltských krajinách v Litve a Lotyšsku.

M1.2 Index rastu počtu obyvateľov v krajinách EÚ, 2013 / 2005

Slovensko patrí do skupiny krajín s celkovým prírastkom obyvateľstva

Do celkového prírastku/úbytku obyvateľstva priamo vstupuje pôrodnosť s úmrtnosťou, t. j. prirodzený pohyb obyvateľstva a tiež mechanický pohyb, konkrétneťahovanie obyvateľstva.

Hlavným determinantom populačného rastu v EÚ je migračný pohyb. V roku 2013 bol podiel migračného prírastku z celkového prírastku EÚ až takmer 95 %. Významné hodnoty hrubej miery migrácie nad 19 ‰ dosiahlo Taliansko a Luxembursko.

Najväčší migračný úbytok (v roku 2013) bol na Cypre s hodnotou -14,0 ‰. Rakúsko bolo v roku 2013 jedinou krajinou, kde sa na celkovom prírastku (6,5 ‰) v celej miere podieľala len migrácia, nakoľko prirodzený prírastok mal nulovú hodnotu.

Je dôležité poznamenať, že nie vo všetkých krajinách EÚ je migrácia dominantným procesom pôsobiacim na celkový prírastok obyvateľstva. Napríklad Írsko je jediným zo štátov Európskej únie, kde mal prirodzený prírastok tak veľký objem, že napriek migračnému úbytku sa írská populácia zaradila do skupiny štátov s celkovým prírastkom.

T1.2 Celkový prírastok krajín EÚ, 2005 – 2013

Územie	Hrubá miera celkového prírastku/úbytku (‰)								
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Európska únia 28	3,7	3,7	4,0	3,6	2,4	2,5	2,2	2,1	3,5
Belgicko	6,3	6,9	7,7	8,0	8,0	10,2	8,5	6,0	3,8
Bulharsko	-7,7	-7,5	-7,2	-6,8	-6,1	-7,1	-5,7	-5,8	-5,4
Česká republika	2,4	3,0	8,7	7,9	3,5	2,4	1,8	1,0	-0,4
Dánsko	3,0	3,6	5,3	6,5	4,2	4,7	3,6	4,0	4,4
Nemecko	-0,8	-1,5	-1,2	-2,6	-2,4	-0,6	1,1	2,4	3,0
Estónsko	-6,0	-5,8	-3,3	-2,0	-1,8	-2,7	-3,3	-3,8	-3,3
Írsko	23,2	30,9	26,7	14,2	6,2	4,7	2,6	1,8	3,1
Grécko	3,2	2,8	2,3	3,1	2,2	0,4	-3,3	-7,5	-7,0
Španielsko	16,3	17,4	19,6	12,4	5,3	3,9	3,2	-1,9	-4,6
Francúzsko	7,3	6,5	5,7	5,3	4,8	4,9	4,6	4,3	4,2
Chorvátsko	0,4	0,2	-0,4	-0,5	-1,6	-3,0	-3,2	-3,2	-3,6
Taliansko	3,3	2,7	7,3	5,9	3,2	2,9	0,5	4,9	18,2
Cyprus	14,8	18,5	24,0	26,2	27,5	24,8	26,2	4,5	-9,1
Lotyšsko	-9,8	-8,6	-7,7	-13,3	-19,8	-21,9	-14,5	-10,3	-11,1
Litva	-19,7	-12,2	-11,6	-9,0	-13,2	-28,9	-16,2	-10,6	-9,6
Luxembursko	16,9	15,0	15,9	19,9	17,2	19,3	24,7	23,0	23,3
Maďarsko	-2,1	-1,0	-2,1	-1,4	-1,7	-2,9	-2,8	-2,3	-3,2
Malta	5,8	1,5	5,4	7,6	7,5	2,3	6,1	9,1	9,5
Holandsko	1,8	1,5	2,9	4,9	5,4	4,9	4,5	2,9	3,0
Rakúsko	6,4	3,5	3,0	3,2	2,0	2,8	3,9	5,2	6,5
Poľsko	-0,4	-0,8	-0,3	0,5	0,8	1,0	0,0	0,0	-1,2
Portugalsko	1,6	2,0	2,0	0,9	1,0	-0,1	-2,9	-5,2	-5,7
Rumunsko	-5,9	-6,0	-23,7	-9,5	-7,1	-4,7	-5,1	-3,8	-3,6
Slovinsko	2,9	3,5	7,7	10,9	7,2	1,6	2,6	1,6	1,1
Slovensko	0,0	0,0	0,5	1,2	1,5	0,4	2,2	1,2	0,9
Fínsko	3,6	4,1	4,4	4,9	4,7	4,4	4,8	4,7	4,5
Švédsko	4,0	7,2	7,6	8,0	9,1	8,0	7,1	7,7	9,3
Spojené kráľovstvo	7,3	7,4	8,1	7,6	7,5	8,2	7,5	6,4	7,0

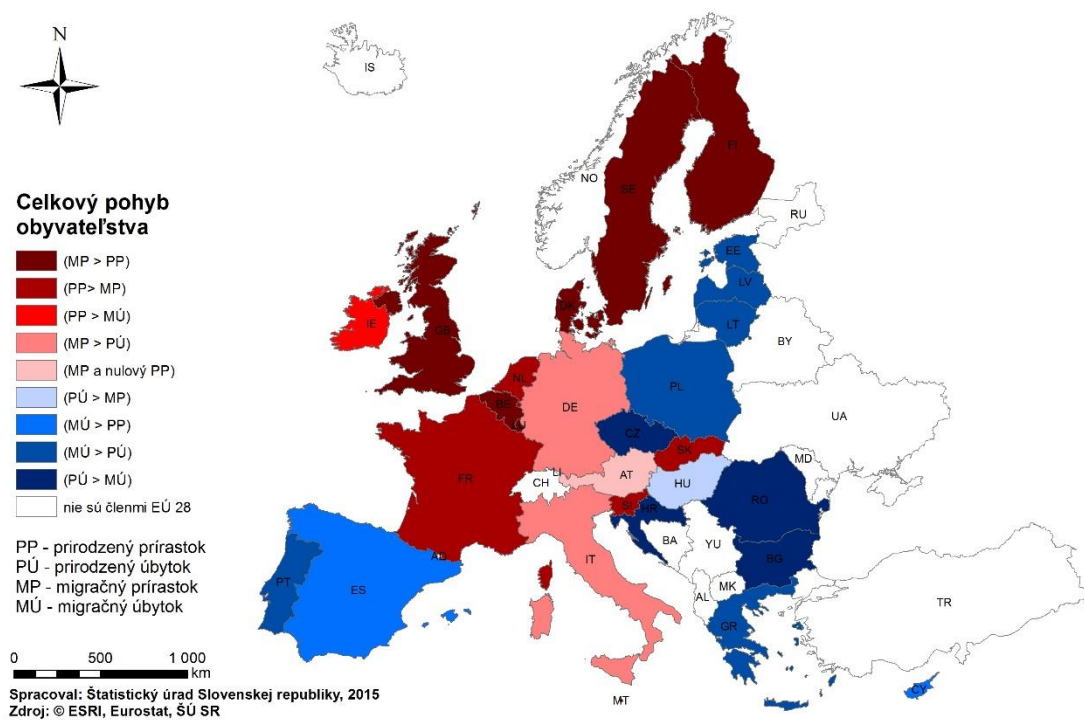
V roku 2013 bolo 13 štátov v EÚ, ktoré zaznamenali celkový úbytok obyvateľstva. Ten je typický pre krajiny vo východnej časti EÚ, zatiaľ čo západné krajiny dosahujú, s výnimkou Portugalska a Španielska, celkový prírastok obyvateľstva.

Krajiny Rumunsko, Bulharsko, Chorvátsko, Česká republika, Portugalsko, Poľsko, Lotyšsko, Estónsko, Litva a Grécko mali úbytok obyvateľstva spôsobený prirodzeným i migračným úbytkom.

Hodnota celkového prírastku EÚ bola 3,5 ‰, v SR bola 1,0 ‰

1. Stav a prírastky obyvateľstva

M1.3 Celkový prírastok/úbytok obyvateľstva v krajinách EÚ, 2013

2. Demografické procesy

2.1 Sobášnosť

Počet sobášov v Európskej únii sa pohyboval v sledovanom období v rozmedzí 2,1 – 2,4 milióna sobášov ročne.

Hrubá miera sobášnosti je na Slovensku vyššia ako priemer Európskej únie

V roku 2012 pripadalo v Európskej únii na 1 000 obyvateľov 4,3 sobáša. V porovnaní s rokom 2005 miera sobášnosti klesla o 0,5 bodu.

Z pohľadu jednotlivých krajín najmenej sobášov na 1 000 obyvateľov zaznamenáva Bulharsko, Slovinsko a Portugalsko (okolo 3 ‰). Najvyššie hodnoty dosahuje Litva 6,9 ‰, Malta 6,7 ‰ a Cyprus 6,7 ‰.

Slovensko sa radí so svojimi hodnotami hrubej miery sobášnosti (okolo 5 sobášov na 1 000 obyvateľov stredného stavu) medzi krajiny s nadpriemernou úrovňou sobášnosti v rámci EÚ.

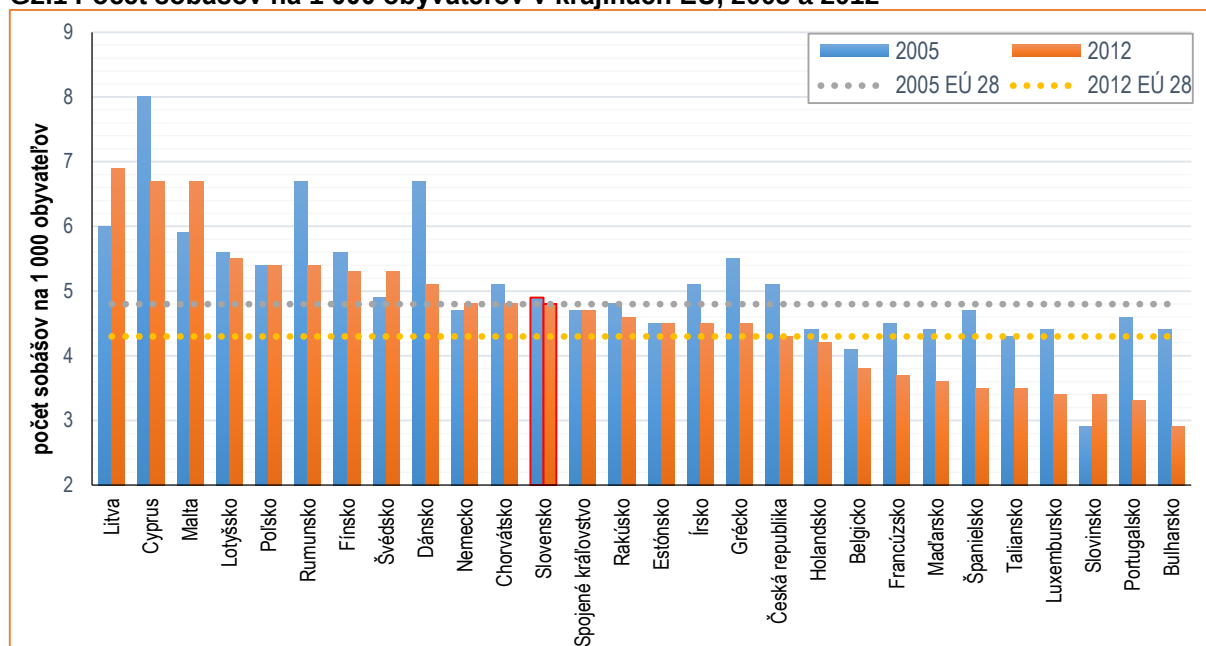
T2.1 Počet sobášov na 1 000 obyvateľov v krajinách EÚ, 2005 – 2013

Územie	Hrubá miera sobášnosti (v ‰)								
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Európska únia (EÚ 28)	4,8	4,8	4,9	4,8	4,5	4,4	4,2	4,3	.
Belgicko	4,1	4,2	4,3	4,3	4,0	3,9	3,7	3,8	.
Bulharsko	4,4	4,3	3,9	3,7	3,5	3,3	2,9	2,9	3,0
Česká republika	5,1	5,2	5,5	5,1	4,6	4,5	4,3	4,3	4,1
Dánsko	6,7	6,7	6,7	6,8	6,0	5,6	4,9	5,1	4,9
Nemecko	4,7	4,5	4,5	4,6	4,6	4,7	4,6	4,8	4,6
Estónsko	4,5	5,2	5,2	4,6	4,0	3,8	4,1	4,5	4,3
Írsko	5,1	5,2	5,2	4,9	4,8	4,5	4,3	4,5	.
Grécko	5,5	5,2	5,5	4,8	5,3	5,1	5,0	4,5	4,7
Španielsko	4,7	4,5	4,4	4,2	3,7	3,6	3,4	3,5	3,3
Francúzsko	4,5	4,3	4,3	4,1	3,9	3,9	3,6	3,7	.
Chorvátsko	5,1	5,1	5,4	5,4	5,2	5,0	4,7	4,8	4,5
Taliansko	4,3	4,2	4,3	4,2	3,9	3,7	3,4	3,5	3,2
Cyprus	8,0	7,0	8,3	7,8	7,8	7,3	7,3	6,7	6,4
Lotyšsko	5,6	6,6	7,0	5,9	4,6	4,4	5,2	5,5	5,7
Litva	6,0	6,5	7,1	7,5	6,5	6,0	6,3	6,9	6,9
Luxembursko	4,4	4,1	4,1	3,9	3,5	3,5	3,3	3,4	3,2
Maďarsko	4,4	4,4	4,1	4,0	3,7	3,6	3,6	3,6	3,7
Malta	5,9	6,3	6,1	6,1	5,7	6,3	6,2	6,7	6,1
Holandsko	4,4	4,4	4,3	4,5	4,4	4,5	4,3	4,2	3,8
Rakúsko	4,8	4,5	4,3	4,2	4,3	4,5	4,3	4,6	4,3
Poľsko	5,4	5,9	6,5	6,8	6,6	6,0	5,4	5,4	4,7
Portugalsko	4,6	4,5	4,4	4,1	3,8	3,8	3,4	3,3	3,1
Rumunsko	6,7	6,9	9,1	7,3	6,6	5,7	5,2	5,4	5,4
Slovinsko	2,9	3,2	3,2	3,3	3,2	3,2	3,2	3,4	3,0
Slovensko	4,9	4,8	5,1	5,2	4,9	4,7	4,7	4,8	4,7
Fínsko	5,6	5,4	5,6	5,8	5,6	5,6	5,3	5,3	4,6
Švédsko	4,9	5,0	5,2	5,5	5,1	5,3	5,0	5,3	5,4
Spojené kráľovstvo	4,7*	4,5*	4,5	4,4	4,3	4,5	4,5	4,7*	.

*Zdroj: [1], [2], [3]

2.1 Sobášnosť

G2.1 Počet sobášov na 1 000 obyvateľov v krajinách EÚ, 2005 a 2012

T2.2 Priemerný vek mužov pri 1. sobáši v krajinách EÚ, 2005 – 2013

Územie	Priemerný vek (v rokoch)								
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Európska únia (EÚ 28)	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Belgicko	30,5	30,9	31,0	31,4	31,7	31,7	.	.	.
Bulharsko	29,1	29,2	29,1	29,2	29,4	29,8	29,9	.	30,0
Česká republika	29,4	29,7	30,0	30,2	30,6	30,8	31,0	31,2	31,3
Dánsko	33,4	33,4	33,6	33,8	33,5	33,6	33,8	34,3	34,4
Nemecko	31,9	31,9	32,1	32,4	32,5	.	32,9	.	33,2
Estónsko	29,1	29,3	29,6	29,9	30,2	30,5	31,1	31,3	31,3
Írsko	32,4	32,5	32,7	.	33,1	33,1	33,4	.	.
Grécko	32,0	32,2	32,4	32,4	32,5	32,6	32,7	32,8	32,9
Španielsko	31,6	31,8	32,0	32,3	32,7	33,1	33,4	33,7	34,4
Francúzsko	31,8	32,0	32,2	32,4	32,6	32,8	33,0	.	.
Chorvátsko	29,4	29,5	29,7	29,7	29,8	30,0	30,2	30,3	30,5
Taliano	32,3	32,5	32,6	32,8	33,0	33,2	33,5	.	34,0
Cyprus	29,9	30,4	.	.	.	.	.	.	.
Lotyšsko	28,0	28,3	28,5	28,8	29,3	29,4	29,6	30,0	31,3
Litva	27,3	27,4	27,8	28,0	28,6	28,7	29,0	.	29,5
Luxembursko	31,5	31,8	32,0	32,1	32,4	32,8	32,9	.	32,7
Maďarsko	29,4	29,8	30,1	30,4	30,8	31,2	31,6	.	31,9
Malta	.	30,4	30,2	30,8	31,1	31,3	31,6	.	.
Holandsko	31,8	32,0	32,3	32,4	32,5	32,4	32,6	.	32,9
Rakúsko	31,2	31,8	32,0	32,2	32,5	32,7	32,9	33,2	.
Poľsko	27,7	27,9	28,1	28,2	28,3	28,4	28,6	28,7	29,0
Portugalsko	28,5	28,5	28,7	29,0	29,3	29,9	28,9	30,4	31,1
Rumunsko	28,8	28,8	30,0	29,1	28,9	.	29,2	31,5	29,7
Slovinsko	31,5	31,1	31,2	31,3	31,2	31,7	32,0	32,1	32,3
Slovensko	28,6	28,8	29,0	29,3	29,6	29,9	30,3	30,5	30,7
Fínsko	31,5	31,8	32,0	32,3	32,3	32,5	32,7	33,0	32,7
Švédsko	34,6	34,4	34,2	35,2	35,2	35,6	35,5	35,9	35,7
Spojené kráľovstvo	.	.	.	.	.	.	.	.	.

V EÚ pokračuje odkladanie prvých sobášov u oboch pohlaví, avšak s rôznou intenzitou v jednotlivých krajinách.

Ženísi a nevesty SR pri 1. sobáši patria medzi najmladších v rámci krajín EÚ

Medzi krajiny s najnižším priemerným vekom ženíchov pri 1. sobáši patrí Poľsko (29 rokov), Litva (29,5 roka) a Rumunsko (29,7 roka). Najneskôr sa prvýkrát ženími stávajú muži vo Švédsku (vo veku 35,7 roka), v Španielsku a v Dánsku (vo veku 34,4 roka). Na Slovensku muži prvýkrát vstupujú do manželstva takmer ako 31 roční.

Ženy vstupujú prvýkrát do manželstva najskôr v Rumunsku, vo veku 26,3 roka. Ďalej v Poľsku vo veku 26,6 roka a v Bulharsku vo veku 26,7 roka. Najvyšší priemerný vek neviest pri prvom sobáši je vo Švédsku (33 rokov), v Španielsku (32,2 roka) a v Dánsku (31,9 roka). Na Slovensku je vek nevesty pri 1. vstupe do manželstva 28,1 roka.

Priemerným vekom pri prvom sobáši sa slovenskí ženísi a nevesty radia do štvrtiny krajín Európskej únie s najnižším vekom snúbencov.

T2.3 Priemerný vek žien pri 1. sobáši v krajinách EÚ, 2005 – 2013

Územie	Priemerný vek (v rokoch)								
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Európska únia (EÚ 28)	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Belgicko	28,1	28,4	28,6	28,9	29,3	29,4	.	.	.
Bulharsko	25,6	25,7	25,8	25,9	26,2	26,6	26,6	.	26,7
Česká republika	26,4	26,8	27,0	27,2	27,6	27,9	28,1	28,3	28,5
Dánsko	30,9	30,9	31,3	31,4	31,1	31,2	31,4	31,8	31,9
Nemecko	29,1	29,1	29,3	29,6	29,8	.	30,2	.	30,5
Estónsko	26,4	26,6	27,1	27,4	27,8	28,0	28,4	28,9	28,8
Írsko	30,5	30,7	30,9	.	31,2	31,3	34,3	.	.
Grécko	28,3	28,6	28,8	28,9	29,0	29,3	29,4	29,5	29,7
Španielsko	29,4	29,6	29,8	30,1	30,5	30,9	31,3	31,6	32,2
Francúzsko	29,6	29,8	30,0	30,2	30,4	30,7	30,8	.	.
Chorvátsko	26,2	26,3	26,6	26,6	26,9	27,1	27,3	27,3	27,6
Taliansko	29,1	29,3	29,6	29,8	30,0	30,3	30,5	.	31,1
Cyprus	27,3	27,7	.	.	.	.	.	.	.
Lotyšsko	25,8	26,1	26,2	26,5	26,9	27,1	27,3	27,5	28,3
Litva	25,0	25,1	25,5	25,8	26,2	26,5	26,7	.	27,1
Luxembursko	28,9	29,4	29,5	29,8	29,7	30,2	30,3	.	29,7
Maďarsko	26,7	27,0	27,2	27,5	28,0	28,3	28,6	.	29,0
Malta	.	27,8	28,1	28,5	28,7	28,6	29,2	.	.
Holandsko	29,2	29,4	29,5	29,8	29,9	29,8	30,1	.	30,3
Rakúsko	28,6	29,1	29,3	29,5	29,9	33,5	30,3	30,6	.
Poľsko	25,3	25,5	25,6	25,7	25,9	26,1	26,2	26,3	26,6
Portugalsko	26,3	26,4	26,6	26,8	27,2	27,7	28,8	28,4	29,4
Rumunsko	25,1	25,2	26,2	25,6	25,5	.	25,8	27,7	26,3
Slovinsko	28,7	28,4	28,6	28,6	28,5	29,0	29,4	29,4	29,6
Slovensko	25,9	26,2	26,5	26,7	27,0	27,3	27,7	27,9	28,1
Fínsko	29,4	29,5	29,7	30,0	30,0	30,2	30,4	30,7	30,4
Švédsko	31,7	31,5	31,3	32,3	32,3	32,7	33,0	33,3	33,0
Spojené kráľovstvo	.	.	.	.	.	.	.	.	.

2.2 Rozvodovosť

Početnosť rozvodov v Európskej únii bola v sledovanom období okolo 1 milióna ročne.

Hrubá miera rozvodovosti v SR je mierne vyššia ako je priemer EÚ

T2.4 Počet rozvodov na 1 000 obyvateľov v krajinách EÚ, 2005 – 2013

Územie	Hrubá miera rozvodovosti (v ‰)								
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Európska únia (EÚ 28)	2,1	2,1	2,1	2,0	1,9	2,0	2,0	1,9	.
Belgicko	2,9	2,8	2,8	3,3	3,0	2,7	2,5	2,3	.
Bulharsko	1,9	2,0	2,2	1,9	1,6	1,5	1,4	1,6	1,5
Česká republika	3,1	3,1	3,0	3,0	2,8	2,9	2,7	2,5	2,7
Dánsko	2,8	2,6	2,6	2,7	2,7	2,6	2,6	2,8	3,4
Nemecko	2,4	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,2	2,1
Estónsko	3,0	2,8	2,8	2,6	2,4	2,2	2,3	2,4	2,5
Írsko	0,8	0,9	0,8	0,8	0,7	0,7	0,6	0,6	.
Grécko	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,1	1,3	.
Španielsko	1,7	2,9	2,8	2,4	2,1	2,2	2,2	2,2	2,0
Francúzsko	2,5	2,2	2,1	2,1	2,0	2,1	2,0	2,0*	.
Chorvátsko	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,4
Taliansko	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	.
Cyprus	2,0	2,3	2,1	2,1	2,2	2,3	2,3	2,4	.
Lotyšsko	2,8	3,3	3,4	2,9	2,4	2,4	4,0	3,6	3,5
Litva	3,3	3,4	3,5	3,2	2,9	3,2	3,4	3,5	3,4
Luxembursko	2,2	2,5	2,3	2,0	2,1	2,1	2,3	2,0	2,1
Maďarsko	2,5	2,5	2,5	2,5	2,4	2,4	2,3	2,2	2,0
Malta	x	x	x	x	x	x	0,1	1,1	0,8
Holandsko	2,0	1,9	2,0	2,0	1,9	2,0	2,0	2,1	2,0
Rakúsko	2,4	2,5	2,5	2,4	2,3	2,1	2,1	2,0	.
Poľsko	1,8	1,9	1,7	1,7	1,7	1,6	1,7	1,7	1,7
Portugalsko	2,2	2,3	2,4	2,5	2,5	2,6	2,5	2,4	2,2
Rumunsko	1,6	1,5	1,7	1,7	1,6	1,6	1,8	1,6	1,4
Slovinsko	1,3	1,2	1,3	1,1	1,1	1,2	1,1	1,2	1,1
Slovensko	2,1	2,4	2,3	2,3	2,3	2,2	2,1	2,0	2,0
Fínsko	2,6	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,4	2,5
Švédsko	2,2	2,2	2,3	2,3	2,4	2,5	2,5	2,5	2,8
Spojené kráľovstvo	2,6	2,4	2,3	2,2	2,0	2,1	2,1	2,0	.

* Zdroj: [4]

Najvyššiu rozvodovosť v roku 2012, vyjadrenú hrubou mierou rozvodovosti, mali v Lotyšsku (3,6 ‰) a Litve (3,5 ‰). Tieto krajiny patria medzi menšiu skupinu krajín, kde od roku 2005 úroveň rozvodovosti vzrástla. V rebríčku sú nasledované Dánskom, Českou republikou a Švédskom s hodnotou hrubej miery rozvodovosti 2,5 ‰ a viac.

Na druhej strane, najnižšia rozvodovosť bola zaznamenaná v Írsku (0,6 ‰). Hodnotu pod 1,5 rozvodu na 1 000 obyvateľov majú aj Taliansko, Malta, Slovinsko, Chorvátsko a Grécko.

Malta bola do roku 2011 jediným štátom Európskej únie, v ktorej nebol povolený rozvod manželstva. O možnosti ukončiť manželstvo rozvodom rozhodli obyvatelia Malty v referende 28. mája 2011.

Slovensko patrí s 2 rozvodmi na 1 000 obyvateľov do polovice krajín EÚ s nižšími hodnotami hrubej miery rozvodovosti.

Index rozvodovosti Slovenska je pod priemerom Európskej únie

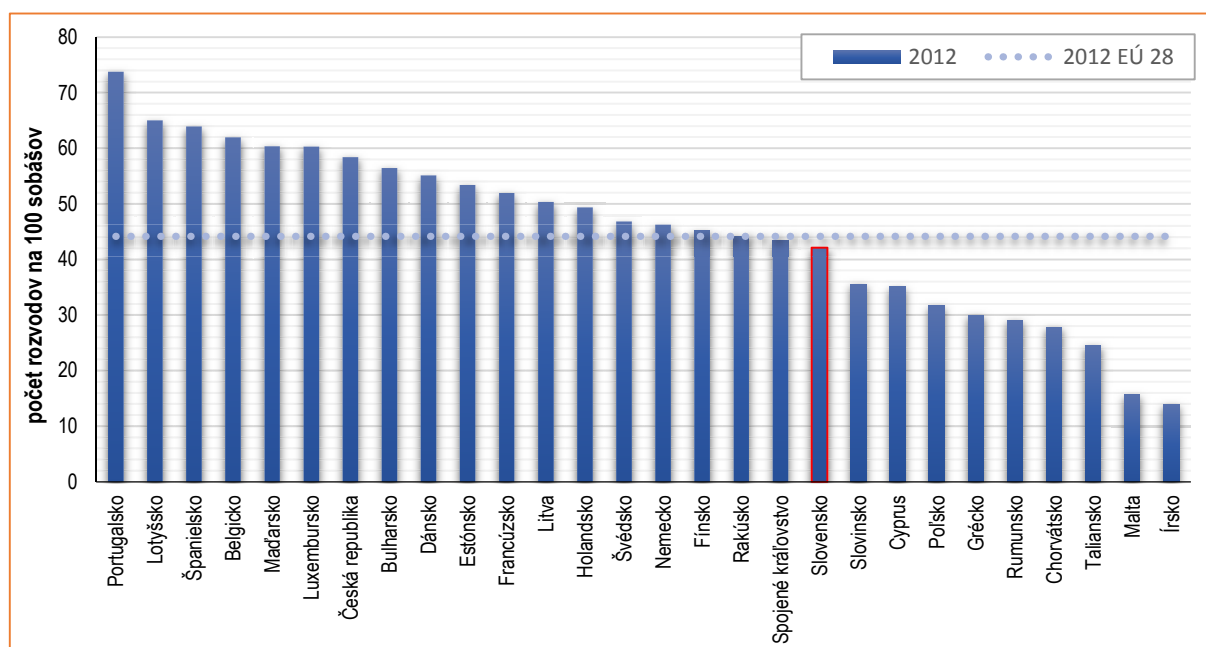
Index rozvodovosti vyjadruje počet rozvodov na 100 uzavretých manželstiev v danom roku. Vo všetkých krajinách EÚ je hodnota indexu rozvodovosti pod 100 %, tzn., že počty rozvedených manželstiev neprevyšujú počty sobášov.

Najvyšší počet rozvodov k počtu sobášov bol v roku 2012 v Portugalsku, s indexom rozvodovosti až 73,7 %. Veľmi vysoké hodnoty boli aj v Lotyšsku, Španielsku, Bulharsku a Maďarsku.

Počet rozvodov k počtu sobášov v roku 2012 na Slovensku bol 42,1%, teda tesne pod priemerom EÚ.

Pod hranicou 20 % sú štáty Malta a Írsko.

G2.2 Počet rozvodov na 100 sobášov v krajinách EÚ, 2012

2.3 Plodnosť a pôrodnosť

V roku 2013 sa v Európskej únii narodilo takmer 5,1 milióna živých detí.

V rámci EÚ dosahuje hrubá miera pôrodnosti Slovenska priemerné hodnoty

V roku 2013 dosiahla úroveň pôrodnosti v Európskej únii 10 ‰, tzn. na 1 000 obyvateľov pripadlo 10 živonarodených detí.

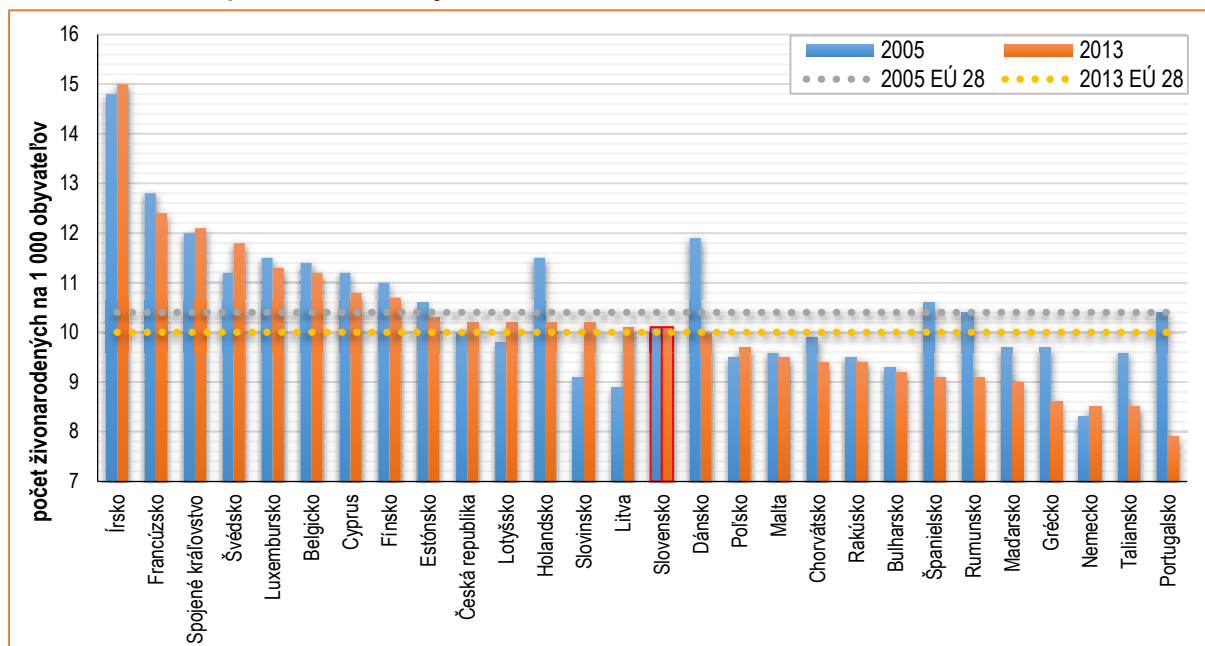
Z krajín EÚ dosahuje v súčasnosti najvyššiu úroveň pôrodnosti Írsko. V roku 2013 pripadalo 15 živonarodených detí na 1 000 obyvateľov. Naopak najnižšie miery možno sledovať pri populácii Portugalska (7,9 ‰), Nemecka a Talianska (8,5 ‰).

Hodnoty hrubej miery pôrodnosti Slovenska (10,1 ‰) sú na úrovni priemeru EÚ.

T2.5 Počet živonarodených na 1 000 obyvateľov v krajinách EÚ, 2005 – 2013

Územie	Hrubá miera pôrodnosti (v ‰)								
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Európska únia (EÚ 28)	10,4	10,6	10,7	10,9	10,8	10,7	10,4	10,4	10,0
Belgicko	11,4	11,6	11,7	11,9	11,8	11,9	11,6	11,5	11,2
Bulharsko	9,3	9,7	10,0	10,4	10,9	10,2	9,6	9,5	9,2
Česká republika	10,0	10,3	11,1	11,5	11,3	11,2	10,4	10,3	10,2
Dánsko	11,9	12,0	11,7	11,8	11,4	11,4	10,6	10,4	10,0
Nemecko	8,3	8,2	8,3	8,3	8,1	8,3	8,1	8,4	8,5
Estónsko	10,6	11,0	11,8	12,0	11,8	11,9	11,1	10,6	10,3
Írsko	14,8	15,3	16,2	16,7	16,7	16,5	16,2	15,7	15,0
Grécko	9,7	10,1	10,0	10,6	10,5	10,3	9,6	9,1	8,6
Španielsko	10,6	10,8	10,9	11,3	10,6	10,4	10,1	9,7	9,1
Francúzsko	12,8	13,1	12,8	12,9	12,8	12,9	12,7	12,6	12,4
Chorvátsko	9,9	9,6	9,7	10,1	10,4	10,1	9,6	9,8	9,4
Taliansko	9,6	9,6	9,7	9,8	9,6	9,5	9,2	9,0	8,5
Cyprus	11,2	11,6	11,2	11,7	11,9	11,8	11,3	11,8	10,8
Lotyšsko	9,8	10,3	10,9	11,2	10,3	9,4	9,1	9,8	10,2
Litva	8,9	9,1	9,3	9,9	10,2	9,9	10,0	10,2	10,1
Luxembursko	11,5	11,7	11,4	11,5	11,3	11,6	10,9	11,3	11,3
Maďarsko	9,7	9,9	9,7	9,9	9,6	9,0	8,8	9,1	9,0
Malta	9,6	9,3	9,3	9,8	9,8	9,4	10,0	9,8	9,5
Holandsko	11,5	11,3	11,1	11,2	11,2	11,1	10,8	10,5	10,2
Rakúsko	9,5	9,4	9,2	9,3	9,2	9,4	9,3	9,4	9,4
Poľsko	9,5	9,8	10,2	10,9	10,9	10,9	10,2	10,1	9,7
Portugalsko	10,4	10,0	9,7	9,9	9,4	9,6	9,2	8,5	7,9
Rumunsko	10,4	10,4	10,3	10,8	10,9	10,5	9,7	10,0	9,1
Slovinsko	9,1	9,4	9,8	10,8	10,7	10,9	10,7	10,7	10,2
Slovensko	10,1	10,0	10,1	10,6	11,3	11,1	11,3	10,3	10,1
Fínsko	11,0	11,2	11,1	11,2	11,3	11,4	11,1	11,0	10,7
Švédsko	11,2	11,7	11,7	11,9	12,0	12,3	11,8	11,9	11,8
Spojené kráľovstvo	12,0	12,3	12,6	12,9	12,7	12,9	12,8	12,8	12,1

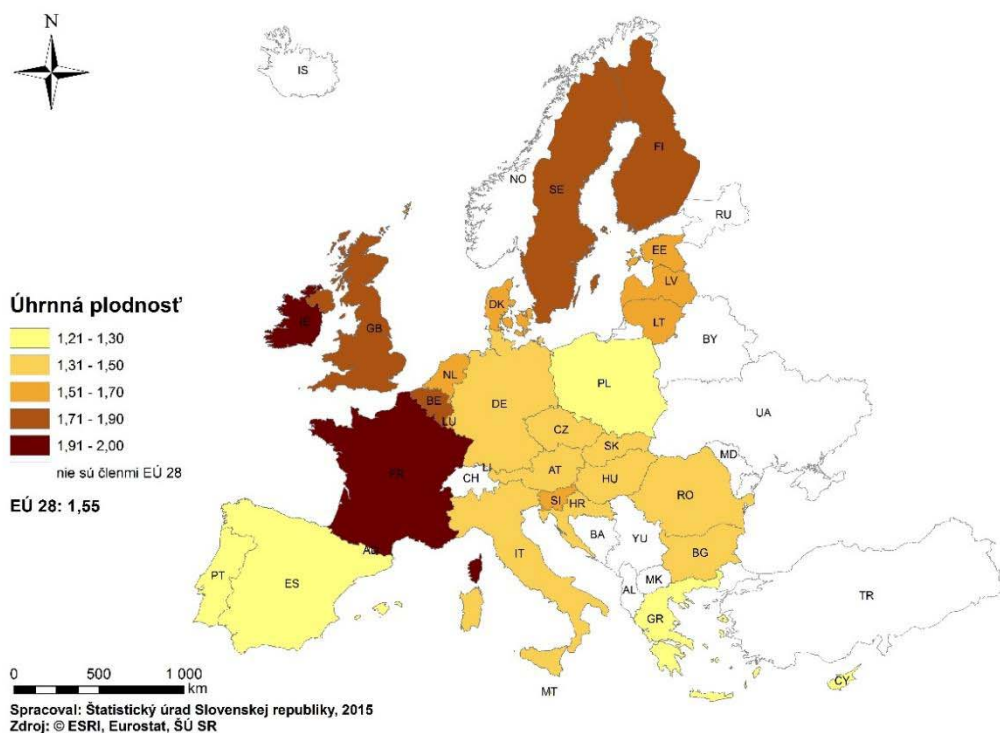
G2.3 Hrubá miera pôrodnosti v krajinách EÚ, 2005 a 2013

Úhrnná plodnosť nedosahuje záchovnú hodnotu reprodukcie populácie v žiadnej z krajín Európskej únie

Priemerne sa v roku 2013 v krajinách EÚ narodilo jednej žene 1,55 dieťaťa, čo je výrazne pod záchovnou hodnotou úhrnnej plodnosti (2,1 dieťaťa na 1 ženu), zabezpečujúcej aspoň jednoduchú reprodukciu v populácii.

M2.1 Úhrnná plodnosť v krajinách EÚ, 2013

2.3 Plodnosť a pôrodnosť

Najmenej detí na 1 ženu sa rodí v Portugalsku, a to iba 1,21 dieťaťa. Pod úroveň veľmi nízkej plodnosti (1,3 dieťaťa na 1 ženu) sa nachádzajú taktiež krajiny ako Španielsko, Grécko, Poľsko a Cyprus.

Najvyšší priemerný počet detí na 1 ženu sa rodí vo Francúzsku, 1,99 dieťaťa. Vysoké hodnoty dosahujú tiež Írsko (1,96 dieťaťa), Švédsko (1,89 dieťaťa) a Spojené kráľovstvo (1,83 dieťaťa).

Na Slovensku pripadalo v roku 2013 na 1 ženu 1,34 dieťaťa.

Priemerný vek matky pri pôrode rastie vo všetkých krajinách EÚ, avšak s rôznou intenzitou

V rámci EÚ ako celku bol v roku 2013 priemerný vek matky pri pôrode 30,3 roka. Spomedzi krajín tohto zoskupenia sa Slovensko radí k tým krajinám, v ktorých je priemerný vek matky pri pôrode „relatívne“ nízky. Najnižší priemerný vek matky v roku 2013 bol zaznamenaný v Bulharsku (27,1 roka) a Rumunsku (27,4 roka). Najvyšší priemerný vek pri pôrode dosahovali matky v Španielsku (31,7 roka), Írsku (31,6 roka), Taliansku (31,5 roka), Luxembursku (31,3 roka) a Holandsku (31 rokov).

T2.6 Priemerný vek matky pri narodení dieťaťa v krajinách EÚ, 2005 – 2013

Územie	Priemerný vek (v rokoch)								
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Európska únia (EÚ 28)	29,4	29,5	29,6	29,7	29,8	29,9	30,1	30,1	30,3
Belgicko	29,3	29,4	29,5	29,6	29,6	29,8	29,9	30,0	30,2
Bulharsko	26,0	26,1	26,4	26,5	26,7	27,0	27,1	27,1	27,1
Česká republika	28,6	28,9	29,1	29,3	29,4	29,6	29,7	29,8	29,9
Dánsko	30,2	30,3	30,4	30,4	30,5	30,6	30,7	30,7	30,8
Nemecko	29,5	29,7	29,9	30,1	30,2	30,4	30,5	30,6	30,8
Estónsko	28,1	28,2	28,4	28,7	28,9	29,2	29,5	29,6	29,5
Írsko	31,2	31,2	31,3	31,3	31,2	31,4	31,5	31,5	31,6
Grécko	29,9	29,9	30,1	30,2	30,4	30,3	30,6	30,7	30,9
Španielsko	30,9	30,9	30,8	30,8	31,0	31,2	31,4	31,6	31,7
Francúzsko	29,7	29,7	29,8	29,8	29,9	30,0	30,0	30,1	30,2
Chorvátsko	28,3	28,5	28,6	28,7	28,9	29,2	29,3	29,4	29,6
Taliansko	30,9	30,8	31,0	31,1	31,2	31,3	31,4	31,4	31,5
Cyprus	29,5	29,8	30,0	30,1	30,3	30,4	30,5	30,6	30,8
Lotyšsko	27,7	27,8	27,9	28,1	28,4	28,6	28,7	28,8	29,0
Litva	27,5	27,6	27,8	28,1	28,5	28,9	28,9	29,0	29,2
Luxembursko	29,8	30,0	30,2	30,5	30,7	30,8	30,8	31,0	31,3
Maďarsko	28,4	28,7	28,8	28,9	29,1	29,3	29,4	29,4	29,5
Malta	27,9	29,0	29,1	29,2	29,2	29,4	29,8	29,8	30,0
Holandsko	30,6	30,6	30,6	30,7	30,7	30,8	30,9	30,9	31,0
Rakúsko	29,0	29,2	29,4	29,5	29,7	29,8	30,0	30,2	30,3
Poľsko	28,2	28,3	28,4	28,5	28,6	28,8	28,9	28,9	29,0
Portugalsko	29,3	29,4	29,4	29,6	29,7	29,8	30,1	30,2	30,4
Rumunsko	26,5	26,7	26,7	26,7	26,8	27,0	27,1	27,2	27,4
Slovinsko	29,4	29,6	29,8	29,9	30,0	30,1	30,1	30,1	30,1
Slovensko	27,5	27,8	28,1	28,3	28,6	28,8	29,1	29,1	29,2
Fínsko	29,9	30,0	30,0	30,1	30,1	30,2	30,3	30,4	30,5
Švédsko	30,5	30,6	30,6	30,6	30,7	30,7	30,8	30,9	30,9
Spojené kráľovstvo	29,1	29,2	29,3	29,3	29,4	29,5	29,7	29,8	30,0

V EÚ pokračuje rastúci trend mimomanželskej plodnosti

Ďalšou črtou krajín EÚ z pohľadu pôrodnosti je rastúci trend mimomanželskej plodnosti. V EÚ ako celku sa v roku 2012 narodilo 40 % detí matkám, ktoré neboli v čase pôrodu v manželskom zväzku.

T2.7 Živonarodení mimo manželstva v krajinách EÚ, 2005 – 2013

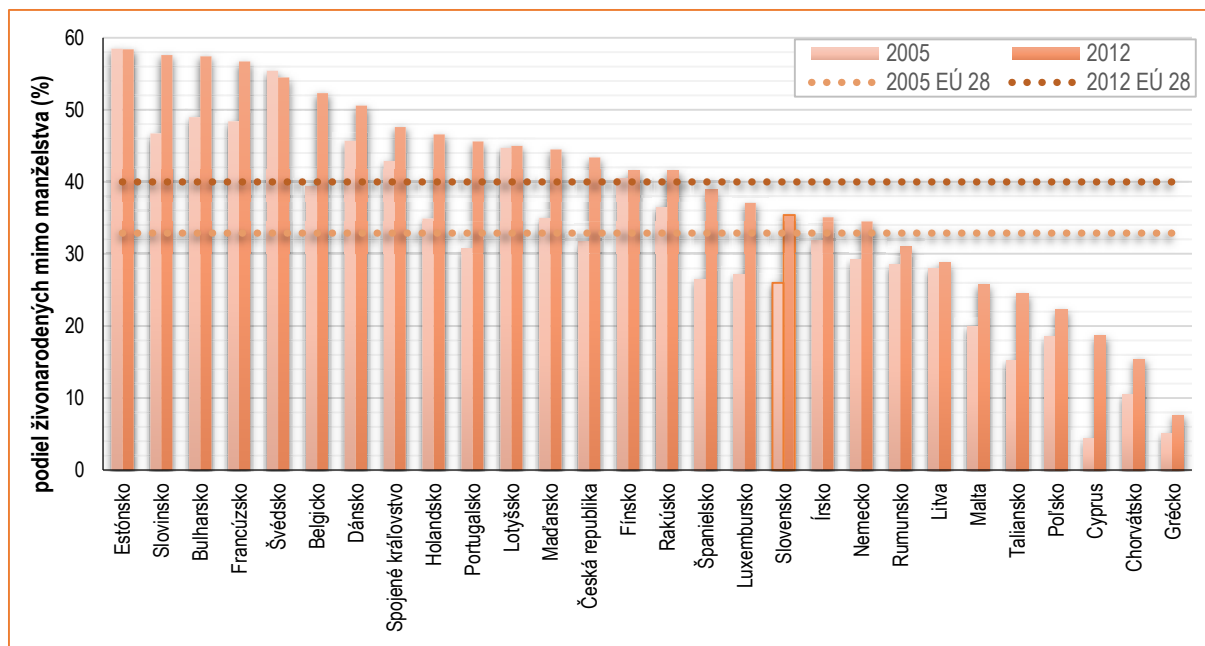
Územie	Podiel živonarodených mimo manželstva (v %)								
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Európska únia (EÚ 28)	32,9	34,1	35,0	36,7	37,6	38,6	39,3	40,0	.
Belgicko	39,4	40,9	43,2	44,6	45,5	45,7	50,0	52,3	
Bulharsko	49,0	50,8	50,2	51,1	53,4	54,1	56,1	57,4	59,1
Česká republika	31,7	33,3	34,5	36,3	38,8	40,3	41,8	43,4	45,0
Dánsko	45,7	46,4	46,1	46,2	46,8	47,3	49,0	50,6	51,5
Nemecko	29,2	30,0	30,8	32,1	32,7	33,3	33,9	34,5	34,8
Estónsko	58,5	58,2	57,8	59,0	59,2	59,1	59,7	58,4	.
Írsko	31,8	32,7	33,1	33,4	33,4	33,8	33,9	35,1	.
Grécko	5,1	5,3	5,8	5,9	6,6	7,3	7,4	7,6	7,0
Španielsko	26,5	28,4	30,2	33,2	34,5	35,5	37,4	39,0	40,9
Francúzsko	48,4	50,5	51,7	52,6	53,7	55,0	55,8	56,7	.
Chorvátsko	10,5	11,0	11,5	12,0	12,9	13,3	14,0	15,4	16,1
Taliansko	15,2	16,2	17,7	18,9	19,8	21,5	23,4	24,5	26,9
Cyprus	4,4	5,6	8,7	8,9	11,7	15,2	16,9	18,6	.
Lotyšsko	44,7	43,8	43,2	43,2	43,5	44,4	44,6	45,0	44,6
Litva	28,0	28,8	27,8	26,6	25,4	25,7	27,7	28,8	29,5
Luxembursko	27,2	28,8	29,2	30,2	32,1	34,0	34,1	37,1	37,8
Maďarsko	35,0	35,6	37,5	39,5	40,8	40,8	42,3	44,5	45,6
Malta	20,0	22,4	24,9	25,4	27,4	25,3	23,0	25,7	25,9
Holandsko	34,9	37,1	39,5	41,2	43,3	44,3	45,3	46,6	47,4
Rakúsko	36,5	37,2	38,3	38,8	39,3	40,1	40,4	41,5	.
Poľsko	18,5	18,9	19,5	19,9	20,2	20,6	21,2	22,3	23,4
Portugalsko	30,7	31,6	33,6	36,2	38,1	41,3	42,8	45,6	47,6
Rumunsko	28,5	29,0	26,7	27,4	28,0	27,7	30,0	31,0	30,5
Slovinsko	46,7	47,2	50,8	52,8	53,6	55,7	56,8	57,6	58,0
Slovensko	26,0	27,5	28,8	30,1	31,6	33,0	34,0	35,4	37,0
Fínsko	40,4	40,5	40,6	40,7	40,9	41,1	40,9	41,5	42,1
Švédsko	55,4	55,5	54,8	54,7	54,4	54,2	54,3	54,5	54,4
Spojené kráľovstvo	42,9	43,7	44,4	45,4	46,3	46,9	47,3	47,6	.

Najmenej detí mimo manželstva sa rodí v Grécku (7 %). Pod 20 % detí mimo manželstva sa rodí v Chorvátsku a na Cypre.

Naopak, najviac detí mimo manželstva, takmer 60 %, sa rodí v Estónsku, Slovinsku, Bulharsku a Francúzsku. Nad 50 % detí narodených mimo manželstva bolo zaznamenaných aj vo Švédsku, Belgicku a Dánsku.

Na Slovensku sa v roku 2013 narodilo mimo manželstva 37 % detí, čím sa radí medzi krajiny s nižšou hodnotou tohto ukazovateľa v rámci zoskupenia krajín EÚ.

G2.4 Mimomanželská plodnosť v krajinách EÚ, 2005 a 2012

2.4 Potratovosť

**Počet potratov
v Európskej únii presiahne každoročne 1 milión.**

Základným znakom je rozdielnosť národných definícií potratu v krajinách EÚ

Hodnotenie vývoja a úrovne potratovosti v jednotlivých krajinách Európskej únie je zložitá jednak z dôvodu odlišnej legislatívy a jednak neúplnosti i nedostupnosti dát. Zároveň dostupné štatistiky dovoľujú hodnotiť len vývoj úrovne umelých potratov. Dáta o samovoľných potratoch mnohé krajiny neposkytujú.

Hlavným problémom je porovnateľnosť, pretože v niektorých krajinách je potrat stále nezákonný a považuje sa za trestný čin, nielen pre matku, ale aj pre lekára, ktorý by zákrok vykonal. Na Malte sú potraty zakázané v akýchkoľvek prípadoch. Rovnaké zákony platia na Cypre a v Írsku, s výnimkou troch extrémnych situácií: pri okamžitom alebo zásadnom ohrození života matky alebo pri samovražedných sklonoch matky. Nízky počet potratov vzhľadom na veľkosť populácie zaznamenávame aj v Poľsku, za týmto faktom sa skrýva zrejme významnejšia religiozita populácie, ale aj prísna legislatíva povoľujúca podstúpiť potrat len v prípadoch, ak došlo k počatiu pri znásilnení, ak je plod vážne poškodený alebo ohrozuje fyzické alebo psychické zdravie ženy. S obdobnými zákonmi sa stretávame aj v Luxembursku, kde boli potraty po 12. týždni povolené len pri vážnych zdravotných problémoch so súhlasom dvoch lekárov a rodičov, prípadne zákonných zástupcov neplnoletých dievčat. Na konci roku 2012 poslanecká snemovňa odsúhlasila zákon na ukončenie tehotenstva potratom na požiadanie.

Z týchto dôvodov nie je vhodné hodnotiť vývojové trendy potratovosti v Európskej únii ako celku, ani porovnávať navzájom jednotlivé populácie.

Pri sledovaní jednotlivých populácií samostatne, výraznejšie zmeny pozorujeme v Rumunsku, kde poklesli interrupcie takmer o 50 %. Naopak extrémny nárast potratov zaznamenáva populácia Portugalska zo 798 uskutočnených potratov (2005) vzostup až na 17 351 potratov v roku 2011. Dôvodom je zrejme fakt, že v polovici roku 2007 začal platiť zákon o legalizácii interrupcie do 10. týždňa tehotenstva, následkom čoho došlo od roku 2007 k významnému nárastu početnosti vykonaných umelých potratov.

Slovensko patrí medzi 13 krajín EÚ, v ktorých počet ukončených tehotenstiev umelým potratom v sledovanom období významnejšie klesá.

T2.8 Počet umelých potratov v krajinách EÚ, 2005 – 2013

Územie	Počet interrupcií								
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Belgicko	16 696	17 640*	18 033	18 304	18 870	19 095	19 578	.	.
Bulharsko	41 795	37 272	37 594	36 593	33 733	31 548	31 716	29 992	29 505
Česká republika	26 453	25 352	25 414	25 760	24 636	23 998	24 055	23 032	22 714
Dánsko	15 103	15 053	16 071*	16 776*	16 657*	16 362*	16 709**	15 068**	15 073
Nemecko	124 023	119 710	116 871	114 484	110 694	110 431	108 867	106 815	102 802
Estónsko	9 610*	9 378*	8 883	8 409	7 542	7 068	6 668	6 056	5 777
Írsko	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Grécko	16 495*	17 192**	16 264**	16 352**	16 399**	.	.	.	.
Španielsko	91 664	101 592	112 138	115 812	111 482	113 031	118 359	112 390	.
Francúzsko	218 367	214 360*	225 741	208 242*	208 939*	210 813*	206 722*	207 120**	.
Chorvátsko	4 563	4 733	4 573	4 497	4 450	3 774	4 347	3 571	3 161
Taliansko	129 272	125 782	125 116	118 891	114 793	112 463	110 041	103 191	.
Cyprus	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Lotyšsko	12 785	11 825	11 814	10 425	8 881	7 443	7 089	6 197	5 557
Litva	9 972	9 536	9 596	9 031	8 024	6 989	6 205	6 033	5 353
Luxembursko	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Maďarsko	48 689	46 324	43 870	44 089	43 181	40 449	38 443	36 118	34 891
Malta	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Holandsko	28 738**	28 471**	28 330**	28 442**	28 319**	27 794**	27 728**	26 871**	.
Rakúsko	1 780**	1 782**	1 625**	1 713**	1 668**	1 775**	1 810**	1 809**	.
Poľsko	225	339	328	506	538*	644	669	752	745
Portugalsko	798	1 215	4 325	13 541	17 932	17 261	17 351	.	.
Rumunsko	163 359	150 246	137 226	127 907	116 060	101 915	103 386	87 975	86 432
Slovinsko	5 851	5 632	5 176	4 946	4 653	4 328	4 263*	4 106	.
Slovensko	14 427	14 243	13 424	13 394	13 240	12 582	11 789	11 214	11 105
Fínsko	10 931	10 645	10 533	10 423	10 427	10 242	10 491	10 061	10 120
Švédsko	34 978	36 045	37 205*	38 049	37 524	37 693	37 696*	37 366**	.
Spojené kráľovstvo	199 081	206 904	212 277	209 199	202 211	202 506	202 402	197 569	.

* Zdroj: [4]

** Zdroj: [5]

2.5 Úmrtnosť

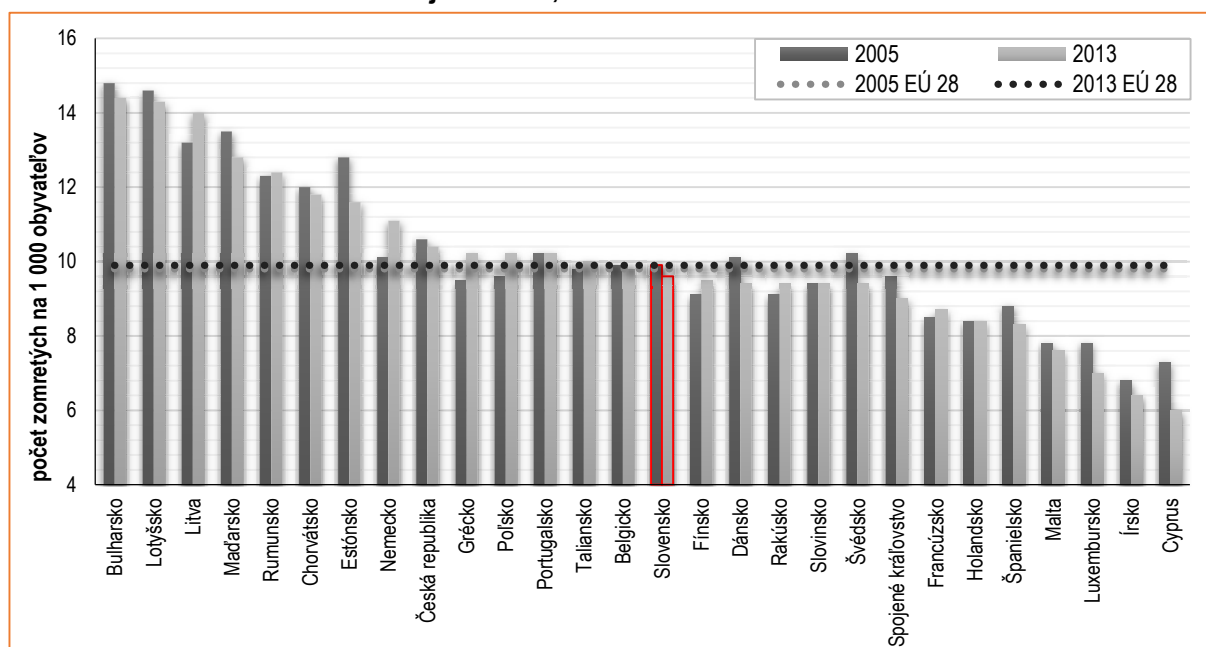
V roku 2013 v Európskej únii
zomrelo takmer 5 miliónov obyvateľov.

Hodnotami hrubej miery úmrtnosti je SR v strednej časti spektra krajín EÚ

Úroveň úmrtnosti je vo všetkých krajinách EÚ na relatívne stabilnej úrovni. Významnejšie sú však rozdiely medzi jednotlivými krajinami. Najvyššia hrubá miera úmrtnosti, nad 14 ‰, bola zaznamenaná v roku 2013 v Bulharsku (14,4 ‰), Lotyšsku (14,3 ‰), Litve (14,0 ‰). Najnižšia úroveň, do 7 ‰, je na Cypre (6,0 ‰), v Írsku (6,4 ‰) a Luxembursku (7,0 ‰).

Úroveň úmrtnosti v Slovenskej republike sa pohybuje okolo hodnôt priemeru EÚ (10 ‰), v roku 2013 bola dokonca o 0,3 bodu nižšia.

G2.5 Hrubá miera úmrtnosti v krajinách EÚ, 2005 a 2013

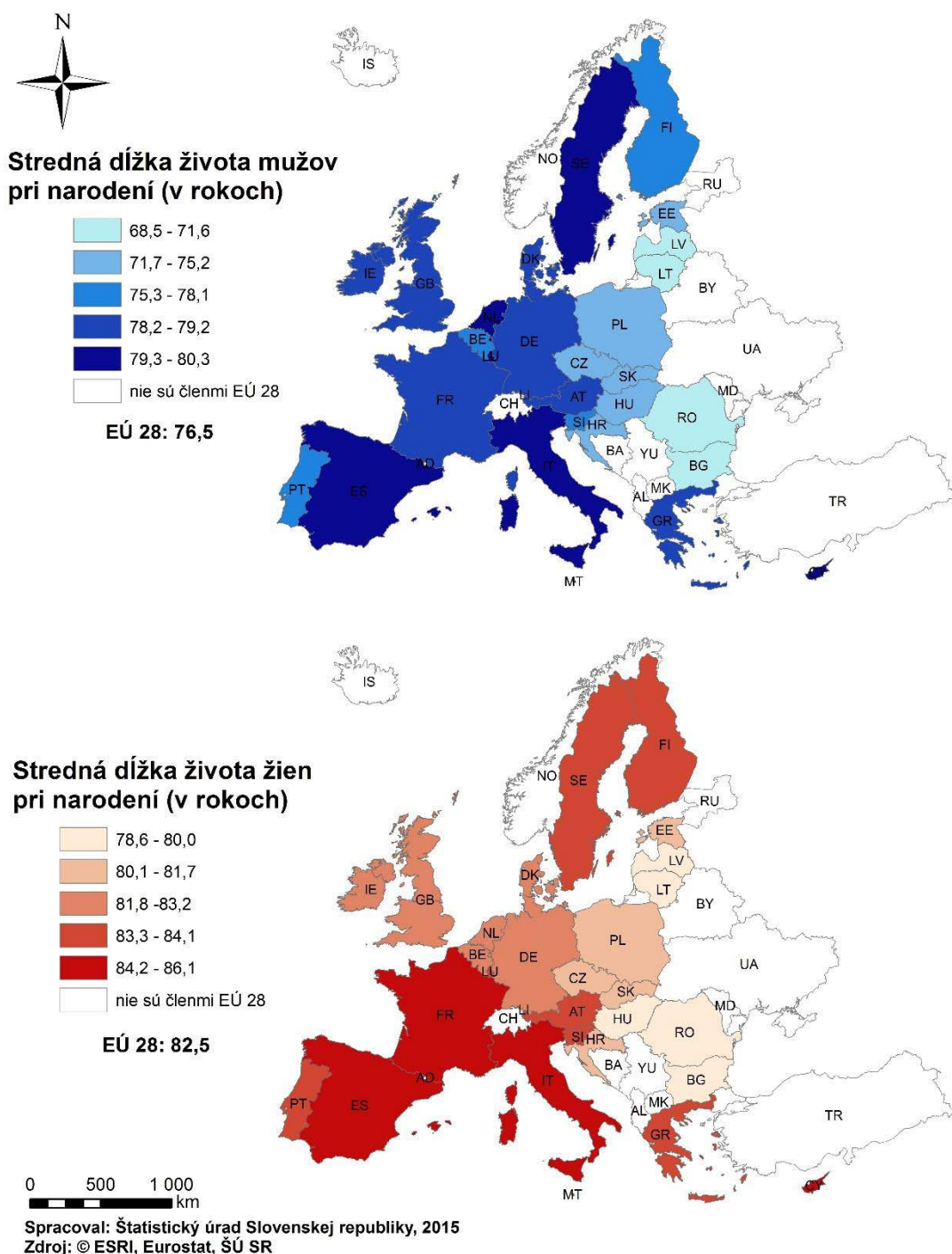

Slovensko patrí hodnotami strednej dĺžky života pri narodení do štvrtiny krajín EÚ s najnižšími hodnotami

V roku 2013 prvýkrát pozorujeme hodnoty strednej dĺžky života pri narodení u mužov nad úrovňou 80 rokov, a to v štyroch krajinách – v Taliansku (80,3), vo Švédsku (80,2), v Španielsku (80,2) a na Cypre (80,1). Naopak, najnižšiu nádej na dožitie pri narodení (pod 72 rokov) majú muži v Rumunsku, Bulharsku, Lotyšsku, a Litve. Stredná dĺžka života slovenských mužov bola v roku 2013 necelých 73 rokov, čo znamená, že za priemerom Európskej únie (76,5 roka) zaostávajú o 3,6 roka.

Stredná dĺžka života pri narodení u žien v Európskej únii je 82,5 roka, na Slovensku dosahuje hodnotu 80,1 roka. Najvyššie hodnoty strednej dĺžky života (nad 85 rokov) majú ženy v Španielsku, Francúzsku, Taliansku a na Cypre, najnižšie (pod hodnotu 80 rokov) dosahovali ženy v Litve, Maďarsku, Lotyšsku, Rumunsku a Bulharsku.

M2.2 Stredná dĺžka života pri narodení mužov a žien v krajinách EÚ, 2013

Stredná dĺžka života pri narodení dosahuje u oboch pohlaví odlišné hodnoty, u mužov je dlhodobo nižšia, trendom však je približovanie jej hodnôt. V populácii celej EÚ je rozdiel medzi pohlaviami 5,5 roka. Nižší rozdiel zaznamenávame najmä

2.5 Úmrtnosť

v krajinách západnej Európy (napr. vo Fínsku je rozdiel 4,3 roka), naopak vyššie rozdiely vo východnej Európe (napr. v Bulharsku vyše 10 rokov). Rozdiel medzi pohlaviami na Slovensku (7,2 roka) patrí v rámci Európskej únie k tým vyšším.

Dojčenskú úmrtnosť sa vo väčšine krajín EÚ darí úspešne znižovať, Slovensko má však štvrté najvyššie hodnoty

Dojčenská úmrtnosť sa považuje za jeden zo základných indikátorov určujúcich kvalitu zdravotnej starostlivosti v krajine. Vo všetkých krajinách EÚ pozorujeme pokles hodnôt dojčenskej úmrtnosti s výnimkou Malty a Luxemburska. V Európskej únii pripadá na 1 000 živonarodených detí 3,7 zomretých detí do jedného roka ich života. Niektoré štáty EÚ zaznamenali počas sledovaných rokov výraznejšie zníženie hodnoty dojčenskej úmrtnosti, napríklad Estónsko a Litva až pod priemer Európskej únie. Najmarkantnejší pokles (o takmer 6 bodov) nastal v Rumunsku, napriek tomu úmrtnosť dojčiat v tejto krajine neklesla doposiaľ pod hodnotu 9 ‰.

T2.9 Dojčenská úmrtnosť v krajinách EÚ, 2005 – 2013

Územie	Počet zomretých detí do 1 roka na 1 000 živonarodených (v ‰)								
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Európska únia (EÚ 28)	4,9	4,7	4,5	4,3	4,2	4,0	3,9	3,8	3,7
Belgicko	3,7	4,0	3,9	3,8	3,5	3,6	3,4	3,8	3,5
Bulharsko	10,4	9,7	9,2	8,6	9,0	9,4	8,5	7,8	7,3
Česká republika	3,4	3,3	3,1	2,8	2,9	2,7	2,7	2,6	2,5
Dánsko	4,4	3,5	4,0	4,0	3,1	3,4	3,5	3,4	3,5
Nemecko	3,9	3,8	3,9	3,5	3,5	3,4	3,6	3,3	3,3
Estónsko	5,4	4,4	5,0	5,0	3,6	3,3	2,5	3,6	2,1
Írsko	3,8	3,9	3,2	3,8	3,3	3,6	3,5	3,5	3,5
Grécko	3,8	3,7	3,5	2,7	3,1	3,8	3,4	2,9	3,7
Španielsko	3,7	3,5	3,4	3,3	3,2	3,2	3,1	3,1	2,7
Francúzsko	3,8	3,8	3,8	3,8	3,9	3,6	3,5	3,5	3,6
Chorvátsko	5,7	5,2	5,6	4,5	5,3	4,4	4,7	3,6	4,1
Taliansko	3,8	3,6	3,5	3,3	3,4	3,2	2,9	2,9	2,9
Cyprus	4,6	3,1	3,7	3,5	3,3	3,2	3,1	3,5	1,6
Lotyšsko	7,7	7,4	8,5	6,6	7,6	5,6	6,6	6,3	4,4
Litva	7,1	7,2	6,3	5,5	5,6	5,0	4,8	3,9	3,7
Luxembursko	2,6	2,5	1,8	1,8	2,5	3,4	4,3	2,5	3,9
Maďarsko	6,2	5,7	5,9	5,6	5,1	5,3	4,9	4,9	5,0
Malta	5,4	3,7	6,6	8,5	5,5	5,6	6,5	5,3	6,7
Holandsko	4,9	4,4	4,1	3,8	3,8	3,8	3,6	3,7	3,8
Rakúsko	4,2	3,6	3,7	3,7	3,8	3,9	3,6	3,2	3,1
Poľsko	6,4	6,0	6,0	5,6	5,6	5,0	4,7	4,6	4,6
Portugalsko	3,5	3,3	3,4	3,3	3,6	2,5	3,1	3,4	2,9
Rumunsko	15,0	13,9	12,0	11,0	10,1	9,8	9,4	9,0	9,2
Slovinsko	4,1	3,4	2,8	2,4	2,4	2,5	2,9	1,6	2,9
Slovensko	7,2	6,6	6,1	5,9	5,7	5,7	4,9	5,8	5,5
Fínsko	3,0	2,8	2,7	2,6	2,6	2,3	2,4	2,4	1,8
Švédsko	2,4	2,8	2,5	2,5	2,5	2,5	2,1	2,6	2,7
Spojené kráľovstvo	5,1	4,9	4,7	4,6	4,5	4,2	4,2	4,1	3,8

2.6 Sťahovanie

V roku 2013 bol v Európskej únii migračný prírastok 3,3 %.

Európska únia je migračne zisková

Najväčší počet imigrantov prijali v roku 2013 Nemecko (693-tisíc) a Spojené kráľovstvo (526-tisíc), nasledované Francúzskom (333-tisíc), Talianskom (307-tisíc) a Španielskom (281-tisíc), čo súvisí i s veľkosťou krajín a ich ekonomickým postavením v Európskej únii.

Naopak najmenší počet migrantov sa prisťahovalo do krajín, ktoré patria s počtom obyvateľov do kategórie menej početných, ako Slovensko (5-tisíc) a Estónsko (4-tisíc).

T2.10 Imigranti do krajín Európskej únie, 2005 – 2013

Územie	Počet imigrantov								
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Belgicko	132 810	137 699	146 409	.	.	135 281	144 698	147 387	118 256
Bulharsko	.	.	1 561	.	.	.	.	14 103	18 570
Česká republika	60 294	68 183	104 445	108 267	75 620	48 317	27 114	34 337	30 124
Dánsko	52 458	56 750	64 656	57 357	51 800	52 236	52 833	54 409	60 312
Nemecko	707 352	661 855	680 766	682 146	346 216	404 055	489 422	592 175	692 713
Estónsko	1 436	2 234	3 741	3 671	3 884	2 810	3 709	2 639	4 109
Írsko	102 000	139 434	122 415	82 592	50 604	52 339	53 224	54 439	59 294
Grécko	.	.	.	66 529	58 613	60 462	60 089	58 200	57 946
Španielsko	719 284	840 844	958 266	599 075	392 962	360 705	371 331	304 053	280 772
Francúzsko	.	301 544	293 980	296 608	296 970	307 111	319 816	327 431	332 640
Chorvátsko	.	14 978	14 622	.	.	.	8 534	8 959	10 378
Taliansko	325 673	297 640	558 019	534 712	442 940	458 856	385 793	350 772	307 454
Cyprus	24 419	15 545	19 017	.	.	20 206	23 037	17 476	13 149
Lotyšsko	6 691	8 212	7 517	4 678	3 731	4 011	10 234	13 303	8 299
Litva	6 789	7 745	8 609	9 297	6 487	5 213	15 685	19 843	22 011
Luxembursko	14 397	14 352	16 675	17 758	15 751	16 962	20 268	20 478	21 098
Maďarsko	.	.	.	37 652	27 894	25 519	28 018	33 702	38 968
Malta	.	1 829	6 730	6 043	6 161	4 275	5 465	7 111	8 428
Holandsko	92 297	101 150	116 819	143 516	122 917	126 776	130 118	124 566	129 428
Rakúsko	114 465	98 535	72 862	73 772	69 295	70 978	82 230	91 557	101 866
Poľsko	9 364	10 802	14 995	.	189 166	155 131	157 059	217 546	220 311
Portugalsko	49 200	38 800	46 300	29 718	32 307	27 575	19 667	14 606	17 554
Rumunsko	.	.	.	138 929	135 844	149 885	147 685	167 266	153 646
Slovinsko	15 041	20 016	29 193	30 693	30 296	15 416	14 083	15 022	13 871
Slovensko	5 276	5 589	8 624	8 765	6 346	5 272	4 829	5 419	5 149
Fínsko	21 355	22 451	26 029	29 114	26 699	25 636	29 481	31 278	31 941
Švédsko	65 229	95 750	99 485	101 171	102 280	98 801	96 467	103 059	115 845
Spojené kráľovstvo	496 469	529 008	526 714	590 242	566 514	590 950	566 044	498 040	526 046

Z krajín Európskej únie bolo v roku 2013 deväť štátov, ktorých množstvo imigrantov z iných krajín ako krajín EÚ (nečlenovia EÚ 28) malo väčší podiel ako podiel imigrantov prichádzajúcich z krajín EÚ.

Do Bulharska prišlo až 77 % imigrantov z nečlenských krajín EÚ. Nad 50 % imigrantov z nečlenských krajín prijali aj Chorvátsko, Taliansko, Slovinsko, Švédsko,

Španielsko, Francúzsko, Spojené kráľovstvo a Estónsko. Na druhej strane, výrazne „úniové“ zloženie imigrantov mali Rumunsko a Luxembursko s podielom imigrantov z nečlenských krajín len do 20 %.

T2.11 Emigranti z krajín Európskej únie, 2005 – 2013

Územie	Počet emigrantov								
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Belgicko	86 899	88 163	91 052	100 275	.	66 013	67 475	74 720	90 800
Bulharsko	.	.	2 958	2 112	.	.	.	16 615	19 678
Česká republika	24 065	33 463	20 500	51 478	61 782	61 069	55 910	46 106	25 894
Dánsko	45 869	46 786	41 566	38 356	39 899	41 456	41 593	43 663	43 310
Nemecko	628 399	639 064	636 854	737 889	286 582	252 456	249 045	240 001	259 328
Estónsko	4 610	5 527	4 384	4 406	4 658	5 294	6 214	6 321	6 740
Írsko	34 350	44 409	48 040	65 934	69 672	78 099	87 053	89 436	83 791
Grécko	.	.	.	43 044	43 686	62 041	92 404	124 694	117 094
Španielsko	68 011	142 296	227 065	288 432	380 121	403 377	409 034	446 606	532 303
Francúzsko	.	189 403	220 354	239 796	264 631	269 531	291 594	295 551	300 760
Chorvátsko	.	7 692	9 002	7 488	.	.	12 699	12 877	15 262
Taliansko	65 029	75 230	65 196	80 947	80 597	78 771	82 461	106 216	125 735
Cyprus	10 003	6 874	11 389	10 500	9 829	4 293	4 895	18 105	25 227
Lotyšsko	17 643	17 019	15 463	27 045	38 208	39 651	30 311	25 163	22 561
Litva	57 885	32 390	30 383	25 750	38 500	83 157	53 863	41 100	38 818
Luxembursko	8 287	9 001	10 674	10 058	9 168	9 302	9 264	10 442	10 750
Maďarsko	.	.	.	9 591	10 483	13 365	15 100	22 880	34 691
Malta	.	1 908	5 029	3 719	3 868	4 201	3 806	4 005	5 204
Holandsko	83 399	91 028	91 287	90 067	.	.	.	110 431	112 625
Rakúsko	70 133	74 432	49 898	51 563	53 244	51 651	51 197	51 812	54 071
Poľsko	22 242	46 936	35 480	74 338	229 320	218 126	265 798	275 603	276 446
Portugalsko	10 800	12 700	26 800	20 357	16 899	23 760	43 998	51 958	53 786
Rumunsko	.	.	.	302 796	246 626	197 985	195 551	170 186	161 755
Slovinsko	8 605	13 749	14 943	12 109	18 788	15 937	12 024	14 378	13 384
Slovensko	1 873	1 735	1 831	1 705	1 979	1 889	1 863	2 003	2 770
Fínsko	12 369	12 107	12 443	13 657	12 151	11 905	12 660	13 845	13 893
Švédsko	38 118	44 908	45 418	45 294	39 240	48 853	51 179	51 747	50 715
Spojené kráľovstvo	328 408	369 470	317 587	427 207	368 177	339 306	350 703	321 217	316 934

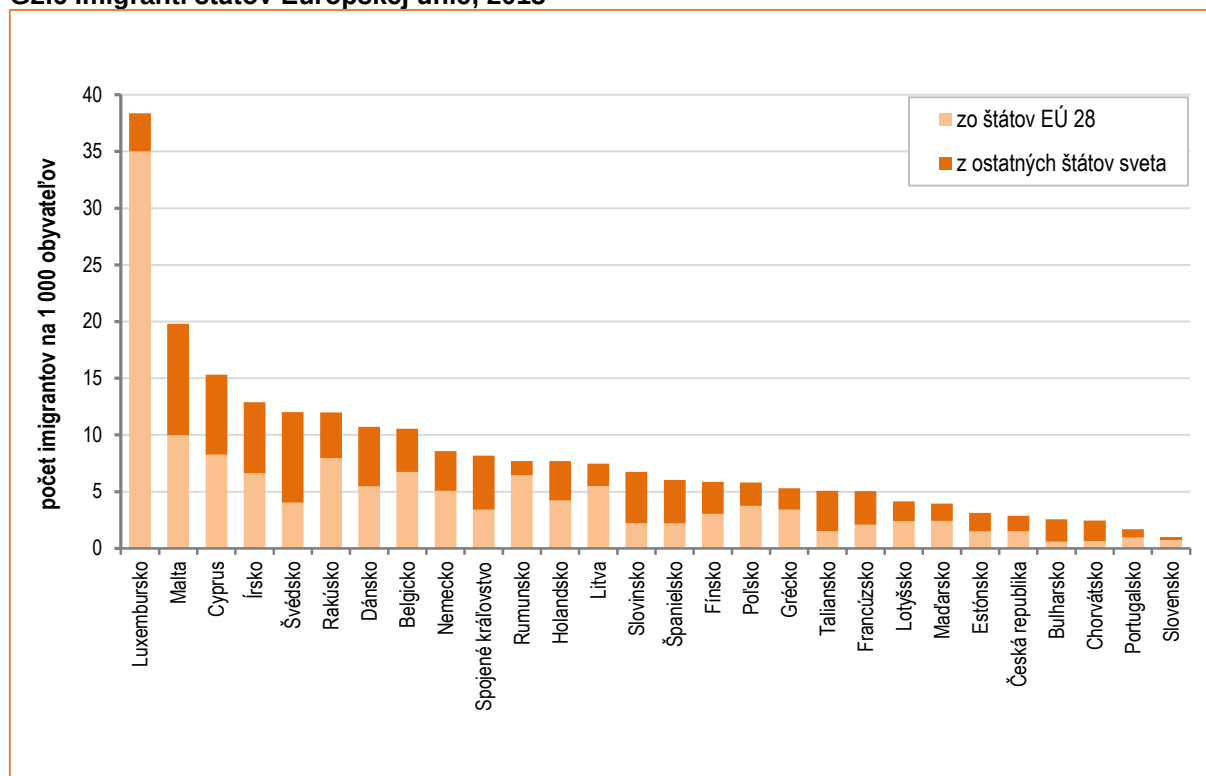
Z hľadiska procesu vysťahovávania, najväčší počet emigrantov spomedzi členských krajín EÚ v roku 2013 vykázalo Španielsko (532-tisíc), Spojené kráľovstvo (317-tisíc) a Francúzsko (301-tisíc). V roku 2013 len 6 štátov (Francúzsko, Spojené kráľovstvo, Chorvátsko, Španielsko, Cyprus a Česká republika) malo viac ako polovicu emigrantov smerujúcich do iných krajín sveta ako do štátov EÚ.

Väčšina štátov EÚ mala podiel obyvateľov emigrujúcich do ostatných častí sveta 30 – 49 %. Najnižší podiel emigrantov odchádzajúcich do iných štátov ako EÚ (nižší ako 10 %) bol v Estónsku a Rumunsku. Slovensko možno zaradiť medzi štáty, kde dominujú imigranti i emigranti zo/do štátov Európskej únie.

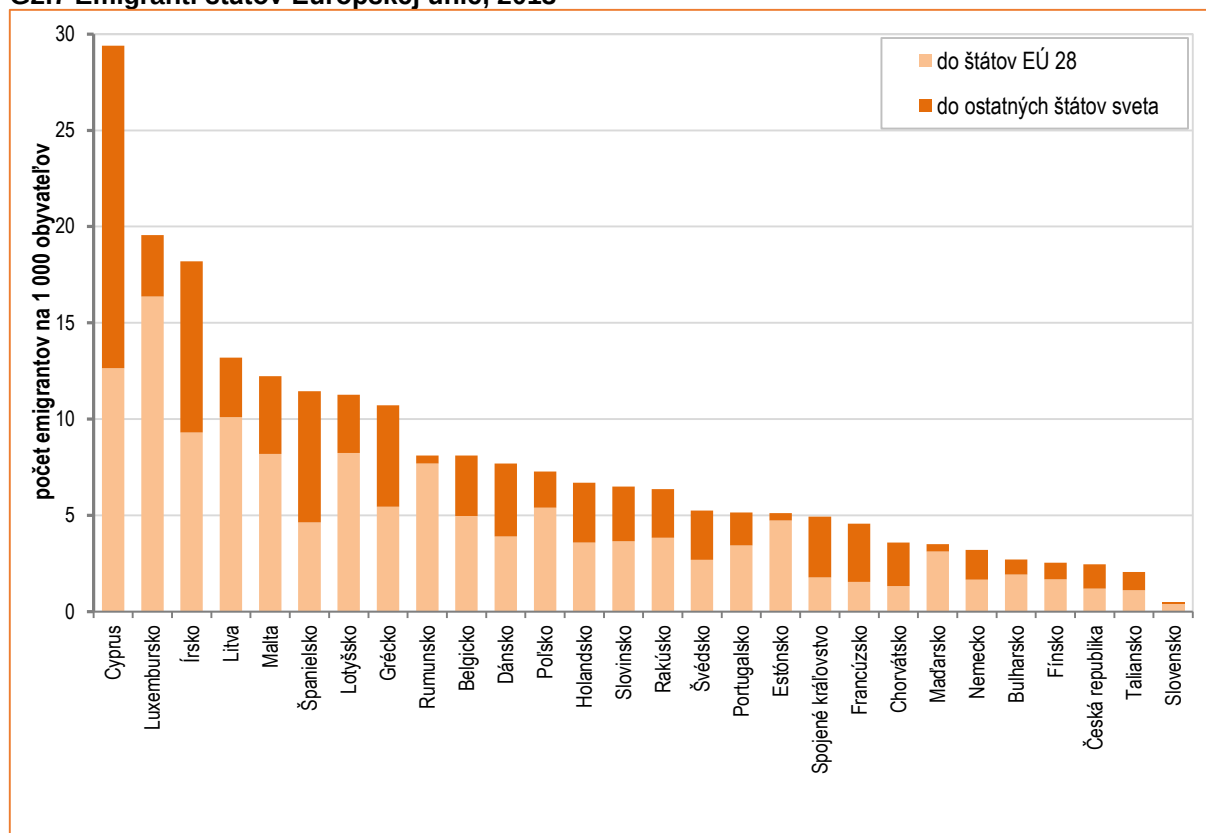
Slovenská republika má najnižšie hrubé miery imigrácie i emigrácie

V rámci členských krajín EÚ pripadá práve v Slovenskej republike najnižší počet prisťahovaných i vysťahovaných na 1 000 obyvateľov stredného stavu.

G2.6 Imigranti štátov Európskej únie, 2013

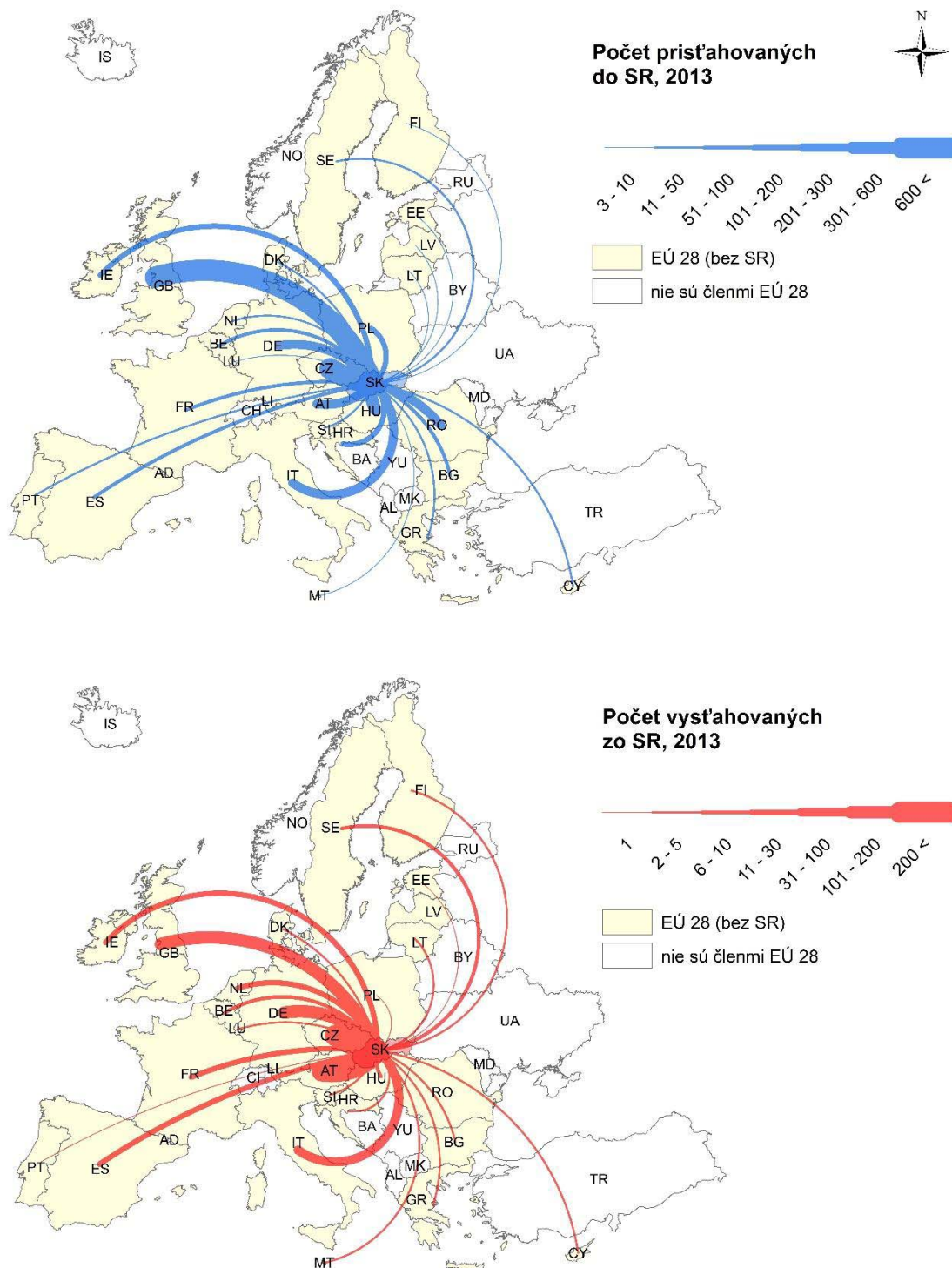

G2.7 Emigranti štátov Európskej únie, 2013

Slovensko patrí do skupiny migračne ziskových členských krajín EÚ

M2.3 Zahraničná migrácia SR v rámci Európskej únie, 2013

0 250 500 750 1000
Km

Spracoval: Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2015
Zdroj: © ESRI, Eurostat

Z hľadiska migračného salda medzi migračne ziskové krajiny v roku 2013 patrili: Nemecko, Spojené kráľovstvo, Taliansko, Švédsko, Rakúsko, Francúzsko, Fínsko, Dánsko, Holandsko, Luxembursko, Maďarsko, Česká republika, Malta, Slovensko a Slovinsko (krajiny sú uvedené v poradí od najvyššieho migračného zisku).

Krajiny s migračným úbytkom tvoria početne menšiu skupinu (13 krajín EÚ): Španielsko, Grécko, Poľsko, Portugalsko, Írsko, Litva, Lotyšsko, Cyprus, Rumunsko, Chorvátsko, Estónsko, Bulharsko a Slovinsko (krajiny sú uvedené v poradí od najvyššieho migračného úbytku).

3. Demografické štruktúry

3.1 Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia

V Európskej únii pripadá na 100 mužov 105 žien.

Pomer mužov a žien je v rámci Európskej únie stabilný

Podľa biologickej zákonitosti sa rodí viac chlapcov ako dievčat. V dôsledku mužskej nadúmrtnosti a vyššej strednej dĺžky života žien je však v konečnom dôsledku v populáciách krajín EÚ mierna prevaha žien nad mužmi. Na 100 mužov pripadá 105 žien. Najviac femínne sú Pobaltské krajiny. V Lotyšsku pripadalo v roku 2013 na 100 mužov 118 žien, v Litve 117 a Estónsku 114. Naopak takmer vyrovnané pomery medzi pohlaviami boli zaznamenané v Luxembursku, Švédsku a na Malte. Vo všetkých 3 krajinách dosiahol koeficient femininity hodnoty pod 101 %. Na Slovensku v roku 2013 pripadalo na 100 mužov 105 žien, čo je zhodné s priemerom EÚ.

T3.1 Počet žien na 100 mužov v krajinách EÚ, 2005 – 2013

Územie	Počet žien na 100 mužov								
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Európska únia (EÚ 28)	105,2	105,2	105,1	105,1	105,0	105,0	104,9	104,9	104,8
Belgicko	104,4	104,3	104,3	104,2	104,1	104,1	103,7	103,5	103,4
Bulharsko	105,4	105,4	105,4	105,4	105,4	105,4	105,3	105,4	105,5
Česká republika	105,2	104,9	104,7	104,2	103,8	103,7	103,7	103,7	103,6
Dánsko	102,1	102,1	102,0	101,9	101,7	101,8	101,7	101,7	101,6
Nemecko	104,4	104,4	104,2	104,1	104,1	104,0	103,8	103,6	103,3
Estónsko	115,1	115,1	115,1	115,2	115,0	114,8	114,6	114,4	114,3
Írsko	100,6	100,1	99,7	100,2	100,7	101,2	101,4	101,9	102,0
Grécko	103,0	103,2	103,3	103,4	103,5	103,8	104,0	104,4	105,1
Španielsko	102,9	102,6	102,5	102,2	102,1	102,3	102,5	102,7	103,0
Francúzsko	106,6	106,7	106,6	106,6	106,6	106,6	106,5	106,5	106,5
Chorvátsko	108,0	107,9	107,8	107,6	107,5	107,4	107,4	107,3	107,3
Taliansko	106,4	106,4	106,4	106,4	106,5	106,6	106,7	106,8	106,6
Cyprus	104,0	104,1	104,0	104,1	104,4	105,0	105,4	105,7	105,7
Lotyšsko	118,0	118,0	117,9	117,6	117,9	118,4	118,9	118,7	118,4
Litva	114,8	115,2	115,7	116,0	116,1	116,7	116,9	117,1	117,1
Luxembursko	102,2	102,1	102,0	101,9	101,6	101,3	101,0	100,5	100,1
Maďarsko	110,7	110,6	110,6	110,6	110,6	110,5	110,5	110,2	110,1
Malta	101,8	101,7	101,3	101,2	100,8	100,8	101,1	101,0	100,8
Holandsko	102,2	102,2	102,2	102,2	102,1	102,0	102,0	102,0	102,0
Rakúsko	105,8	105,6	105,5	105,5	105,5	105,4	105,3	105,2	105,0
Poľsko	106,7	106,8	106,9	107,0	107,1	106,5	106,5	106,6	106,6
Portugalsko	107,7	107,8	108,0	108,2	108,5	108,8	109,2	109,6	109,9
Rumunsko	105,3	105,3	105,3	105,3	105,4	105,4	105,4	105,5	105,1
Slovinsko	104,5	104,1	103,7	103,8	102,4	101,9	102,1	102,2	102,0
Slovensko	105,9	105,9	105,8	105,7	105,6	105,5	105,4	105,4	105,3
Fínsko	104,4	104,3	104,2	104,1	103,9	103,9	103,7	103,6	103,5
Švédsko	101,8	101,7	101,5	101,2	101,1	100,9	100,7	100,6	100,5
Spojené kráľovstvo	104,6	104,4	104,3	104,1	104,0	103,8	103,6	103,5	103,4

3.2 Štruktúra obyvateľstva podľa veku

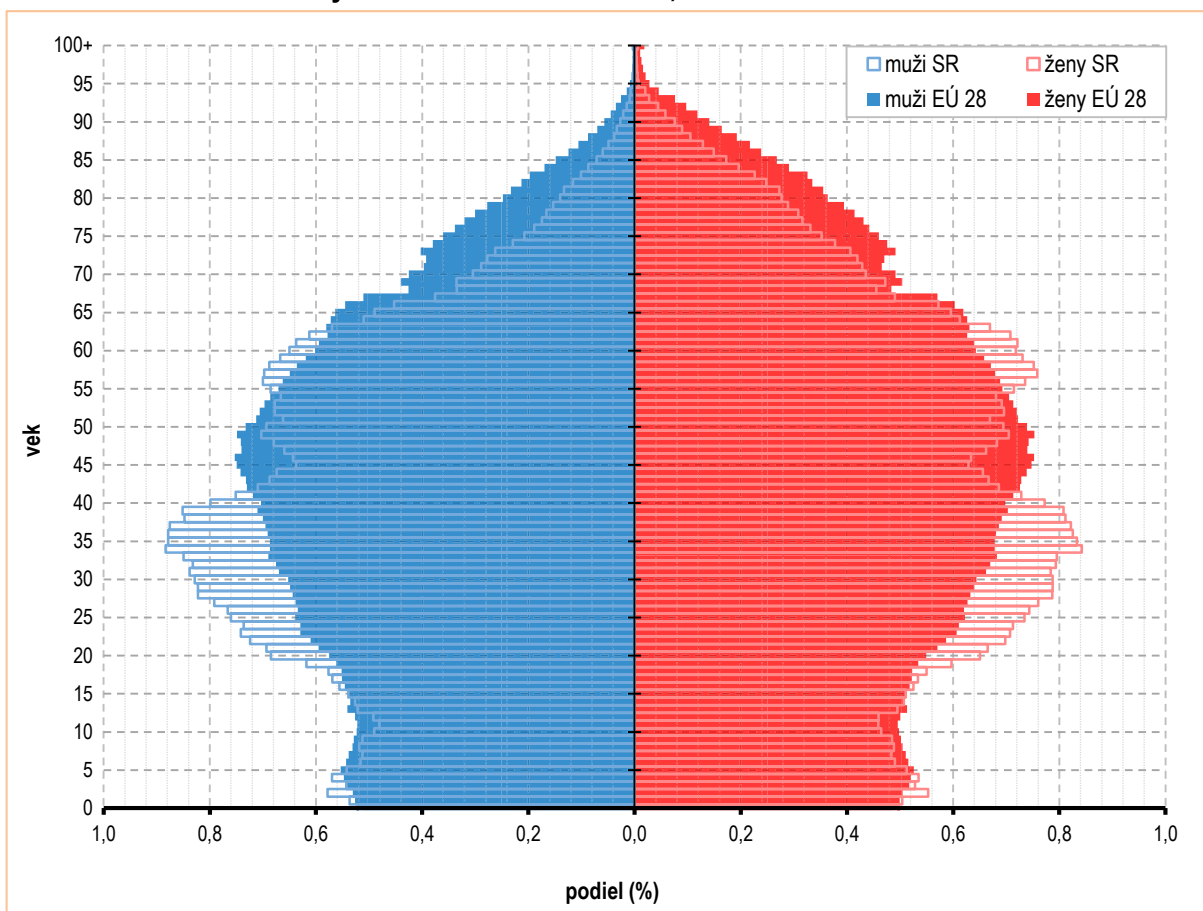
V roku 2013 bol mediánový vek populácie Európskej únie 42 rokov.

Slovenská populácia patrí zatiaľ medzi mladšie populácie Európskej únie

Veková pyramída populácie EÚ má regresívny tvar a názorne dokazuje proces starnutia európskej populácie. Tento proces je spôsobovaný najmä predlžovaním strednej dĺžky života (starnutie zhora) a nízkej pôrodnosti (starnutie zdola).

Proces starnutia kvantifikujú viaceré ukazovatele veku. V roku 2013 bol mediánový vek populácie EÚ 42 rokov, tzn. polovica obyvateľov EÚ bola mladšia ako 42 rokov a polovica staršia. Mediánový vek slovenskej populácie bol 39 rokov.

G3.1 Veková štruktúra obyvateľstva Slovenska a EÚ, 2013

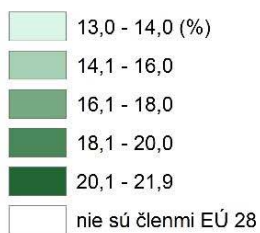
Najvyššie zastúpenie detskej zložky, t. j. obyvateľstva do 14 rokov má populácia Írska (22 %), Francúzska (18,6 %) a Spojeného kráľovstva (17,6 %). Naopak, najmenej predproduktívneho obyvateľstva žilo v roku 2013 v Taliansku (14,0 %), Bulharsku (13,6 %) a Nemecku (13,1 %). V Európskej únii ako celku tvorili deti (0 – 14) 15,6 %. Slovensko len tesne zaostáva za priemerom EÚ s podielom 15,4 %. Podiel poproduktívneho obyvateľstva (nad 65 rokov) je v Európskej únii vyšší (18,2 %) ako podiel 0 – 14 ročných. Najväčší podiel poproduktívneho obyvateľstva mali Taliansko, Nemecko a Grécko s podielom nad 20 %. Najnižší podiel 65 a viac ročných (pod 14 %) je na Cypre, Slovensku a v Írsku.

3.2 Štruktúra obyvateľstva podľa veku

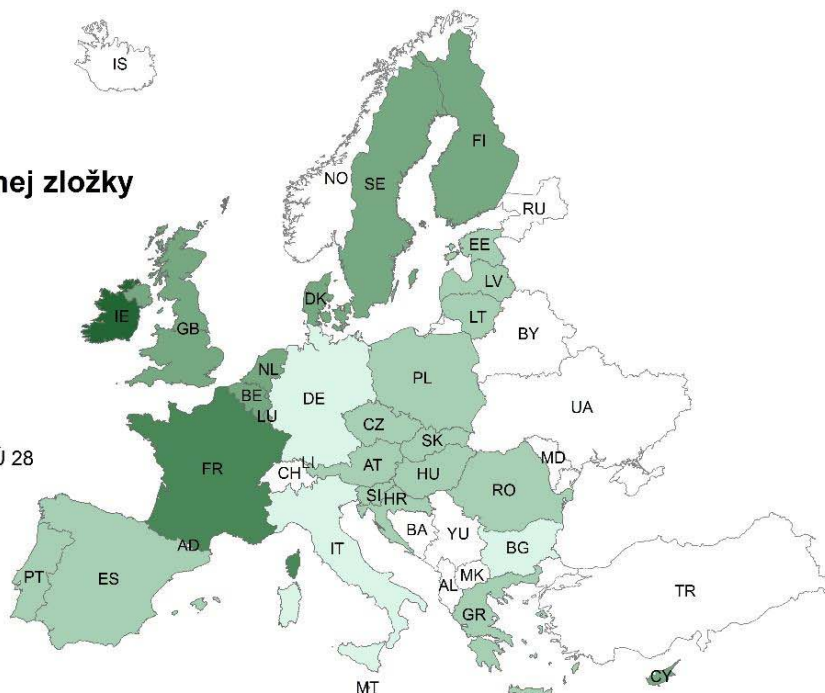
M3.1 Vybrané vekové skupiny v krajinách EÚ, 2013

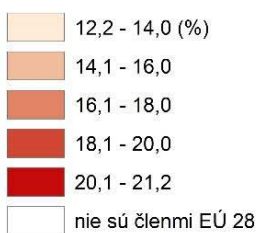
Podiel predproduktívnej zložky obyvateľstva (0-14)

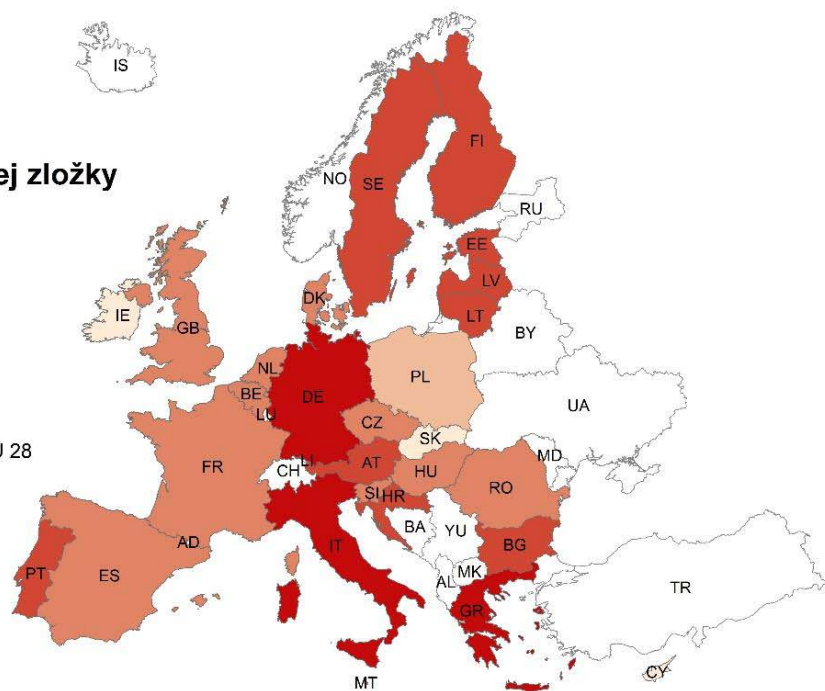
EÚ 28: 15,6 %

Podiel poproduktívnej zložky obyvateľstva (65+)

EÚ 28: 18,2 %

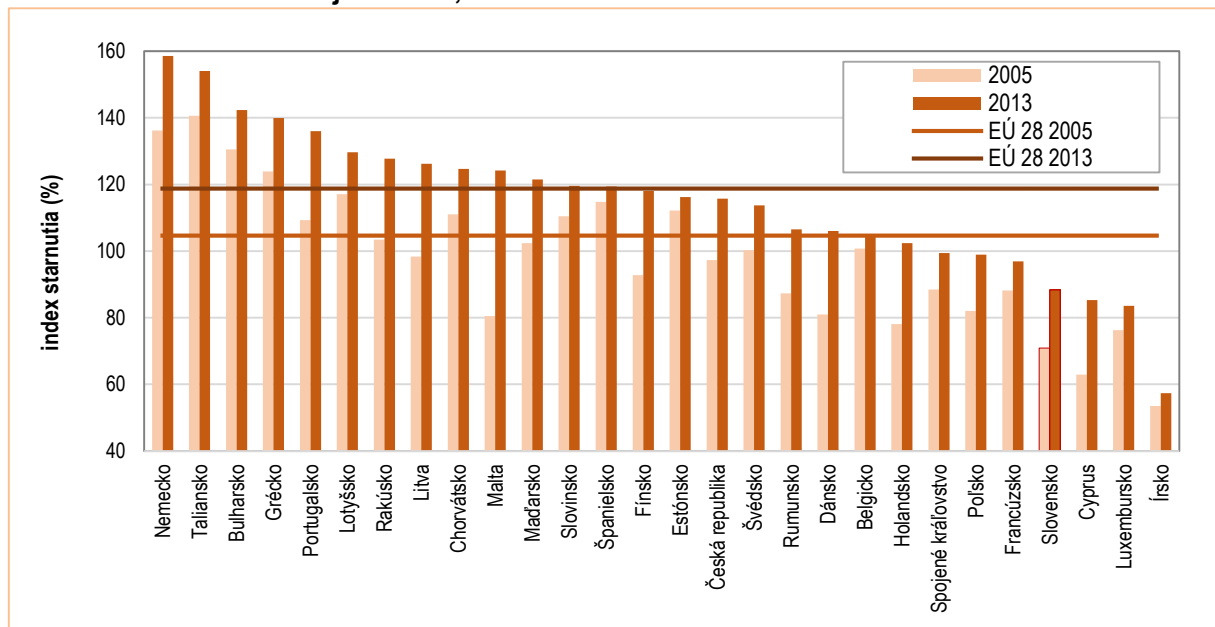
0 500 1 000
km

Spracoval: Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2015
Zdroj: © ESRI, Eurostat, ŠÚ SR

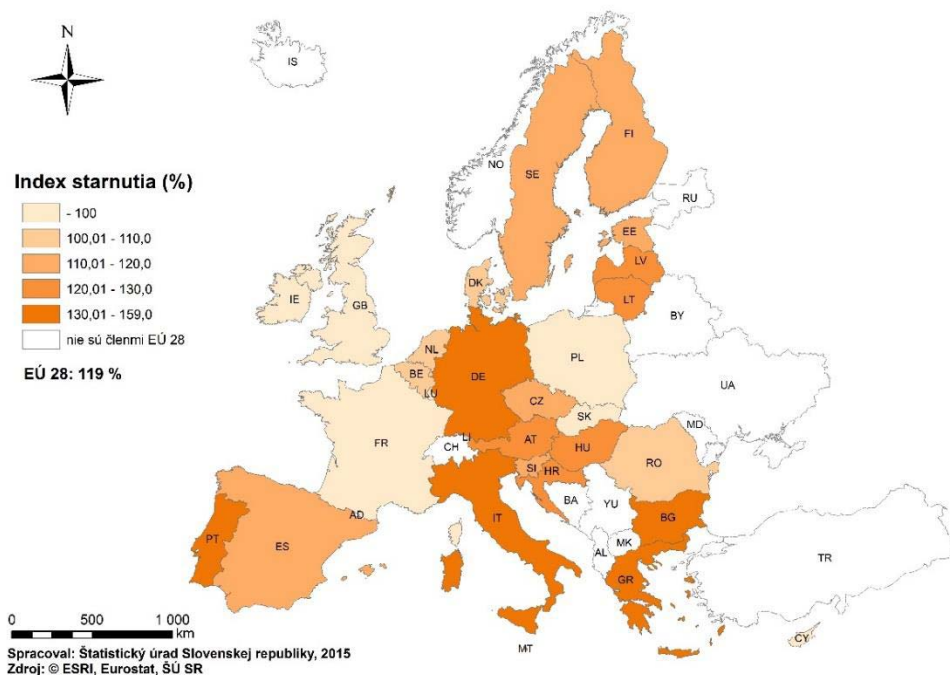
Prevaha obyvateľstva 65+ nad detskou zložkou (0 – 14) je až v 20 krajinách EÚ

Vo väčšine krajín EÚ prevyšujú počty 65-ročných a starších počty 0 – 14-ročných obyvateľov. Spomedzi týchto krajín pripadalo v roku 2013 najviac poproduktívnych obyvateľov na 100 detí v Nemecku (159) a v Taliansku (154). Najmenej poproduktívneho obyvateľstva na 100 detí bolo zaznamenané v Luxembursku (84), na Cypre (85) a na Slovensku (88). Významne najnižšiu hodnotu v tomto ukazovateli dosahovalo Írsko, kde pripadá na 100 detí iba 57 obyvateľov vo veku 65 a viac rokov.

G3.2 Index starnutia v krajinách EÚ, 2005 a 2013

M3.2 Index starnutia v krajinách EÚ, 2013

Záver

Európska únia mala ku koncu roku 2013 takmer 507 miliónov obyvateľov. Slovenská populácia tvorila 1,1 %.

Charakterizovaný vývoj demografických procesov naznačuje demografický profil Európskej únie a poukazuje na dôsledky tohto vývoja najmä z hľadiska demografických štruktúr európskej populácie.

Hlavným demografickým trendom je jednoznačný proces starnutia európskej populácie. Je predovšetkým výsledkom predlžovania strednej dĺžky života a nízkej pôrodnosti, čo vedie k zmene vekovej štruktúry obyvateľstva v zmysle zvyšovania podielu starších vekových skupín obyvateľstva a znižovania podielu detskej zložky.

Proces starnutia sa týka populácie každého členského štátu EÚ, krajiny sa líšia len jeho dynamikou. Slovenská populácia patrí zatiaľ medzi najmladšie populácie EÚ, ale proces starnutia sa zintenzívňuje a jeho akcelerácia sa očakáva v období 2040–2060. Slovensko sa stane spolu s Poľskom najstaršou krajinou EÚ a zaradí sa medzi najstaršie krajiny na svete [6] .

Literatúra a zdroje dát

[1] National Records of Scotland

<http://www.nrscotland.gov.uk/statistics-and-data/statistics/statistics-by-theme/vital-events/general-publications/births-deaths-and-other-vital-events-preliminary-annual-figures/2014> (október 2015)

[2] Northern Ireland Statistics Research Agency

<http://www.nisra.gov.uk/demography/default.asp11.htm> (október 2015)

[3] Office for National Statistics (England and Wales)

<http://www.ons.gov.uk/ons/rel/vsob1/marriages-in-england-and-wales--provisional-/2012/stb-marriages-in-england-and-wales--provisional---2011.html#tab-Number-of-Marriages> (október 2015)

[4] Rozvody – Francúzsko

<http://unstats.un.org/unsd/demographic/products/dyb/dyb2013.htm> (október 2015)

[5] UNECE: http://w3.unece.org/PXWeb2015/pxweb/en/STAT/STAT__30-GE__02-Families_households/06_en_GEFHAbortions_r.px/?rxid=460b23f9-76e0-4423-bbce-0829cc5bcc0e

[6] BLEHA, B., ŠPROCHA, B., VAŇO, B. 2013. Prognóza populačného vývoja v Slovenskej republike do roku 2060. Bratislava: INFOSTAT.

Interné databázy ŠÚ SR

Verejné databázy ŠÚ SR: Datacube: <http://datacube.statistics.sk/TM1WebSK/TM1WebLogin.aspx>.

Verejné databázy Eurostatu: <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database> (október 2015)

Hlavné trendy populačného vývoja v SR a ich medzinárodné porovnanie

Textová publikácia doplnená tabuľkami, grafmi a mapami zaznamenáva hlavné trendy populačného vývoja v krajinách EÚ a porovnáva ich s vývojovými trendmi sobášnosti, rozvodovosti, pôrodnosti, plodnosti, potratovosti, úmrtnosti a sťahovania v SR.

www.statistics.sk

Štatistický úrad SR
Miletičova 3
824 67 Bratislava 26
Slovenská republika

Tel.: +421 2 502 36 339
Fax: +421 2 554 24 335
E-mail: info@statistics.sk

ISBN 978-80-8121-429-5 (online)
ISBN 978-80-8121-462-2 (tlačené vydanie)

